



STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Europos humanitarinis universitetas (EHU)
KETINAMOS VYKDYTI STUDIJŲ PROGRAMOS
INTEGRUOTOS MIESTO STUDIJOS
VERTINIMO IŠVADOS

Ekspertų grupė:

1. Prof. dr. Irminda Matonytė (grupės vadovė), akademinės bendruomenės atstovė;
2. Doc. dr. Inga Vinogradnaitė, akademinės bendruomenės atstovė;
3. Titas Zaikauskas, akademinės bendruomenės narys, studentų atstovas

Vertinimo koordinatore – Miglė Palujanskaitė

DUOMENYS APIE PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Integruotos miesto studijos
Studijų krypčių grupė (-ės)	Socialiniai mokslai
Studijų kryptis (-ys)	Politikos mokslai
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	Antroji
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė (2 metai)
Studijų programos apimtis kreditais	120 ECTS
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Socialinių mokslų magistras

TURINYS

I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	7
2.1. STUDIJŲ TIKSLAI, REZULTATAI IR TURINYS	7
2.2. MOKSLO (MENO) IR STUDIJŲ VEIKLOS SĄSAJOS	13
2.3. STUDENTŲ PRIĖMIMAS IR PARAMA	17
2.4. STUDIJAVIMAS, STUDIJŲ PASIEKIMAI IR ABSOLVENTŲ UŽIMTUMAS	20
2.5. DĖSTYTOJAI	22
2.6. STUDIJŲ MATERIALIEJI IŠTEKLIAI	26
2.7. STUDIJŲ KOKYBĖS VALDYMAS IR VIEŠINIMAS	27
III. REKOMENDACIJOS	30
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS	32

I. IŽANGA

VŠĮ Europos humanitarinis universitetas (toliau – EHU, Universitetas) išoriniam ekspertų grupės vertinimui teikė antrosios (magistrantūros) studijų pakopos studijų kryptių grupės „Socialiniai mokslai“ studijų krypties „Politikos mokslai“ (J02) ketinamos vykdyti studijų programos „Integruotos miesto studijos“ (angl. *Integrative urban studies*) aprašą. EHU – nevalstybinė aukštojo mokslo įstaiga, kuri 1992 m. buvo įsteigta Minske, Baltarusijoje. Gaudama Vakarų valstybių ir privačių rėmėjų finansinę ir dalykinę paramą per trumpą laiką EHU tapo labiausiai tarptautiniu mastu pripažintu Baltarusijos universitetu, vykdančiu liberalaus akademinio ugdymo ir tyrimų programas humanitarinių ir socialinių mokslų srityse. 2004 m. universitetas Minske buvo autoritarinio režimo uždarytas ir 2006 m. Lietuvos Respublikos Vyriausybė kvietimu EHU atkūrė ir pratęsė savo veiklą Vilniuje, įgijusi juridinį viešosios įstaigos Lietuvos universitetinės aukštosios mokyklos, veiklą vykdančios egzilio sąlygomis, statusą. EHU yra Lietuvos aukštoji mokykla, veikianti pagal šalyje veikiančius įstatymus (tame tarpe ir tai, kad visą oficialią raštvedybą ji atlieka lietuvių kalba, nors nevykdo studijų programų, kurių mokomoji kalba būtų lietuvių). EHU yra universitetas, kurio pagrindinis tikslas yra prisidėti prie liberalių vertybių ir šiuolaikinius Vakarų standartus atitinkančios akademinų studijų ir mokslinių tyrimų sklaidos Vidurio ir Rytų Europos regione (prioritetizuojant, kiek įmanoma, Baltarusiją).

EHU turi daugiau negu 30 metų patirtį vykdančią universitetines studijų programas, kurių dauguma yra gana tarpdisciplininės ir remiasi bendradarbiavimu su Lietuvos ir užsienio (Vakarų) partneriais. Ketinama vykdyti studijų programą Integruotos miesto studijos (toliau – KVSP, Programa) jungia keletą akademinų disciplinų (architektūrą, sociologiją ir politikos mokslus) ir remiasi tokio pobūdžio akademinų partnerysčių patirtimi: joje siekiama suvienyti trijų universitetų (Brno iš Čekijos, Vroclavo iš Lenkijos ir EHU iš Lietuvos) akademines pajėgas, įtraukti socialinius partnerius iš Čekijos, Lenkijos, Vokietijos, Lietuvos ir kt. ir pateikti tokią integruojančią antrosios studijų pakopos programą, kurioje studentai mokytųsi kas semestrą keisdami savo fizinę studijų vietą (Brno, Vilnius, Vroclavas).

Ši KVSP siejama su partnerinių universitetų Brno ir Vroclave sukaupta patirtimi atitinkamose akademinėse studijose ir paties EHU nuo 2007 m. veikiančios Kritinės urbanistikos laboratorijos veikla bei šioje programoje numatytą EHU dėstytojų patirtimi, dėstant kitoje EHU magistrantūros studijų programoje („Kultūros studijos“) bei EHU veikiančia politikos mokslų krypties magistrantūros programa „Viešoji politika“.

Programos Apraše pateikiama trijų universitetų (Brno, Vroclavo ir EHU) atstovų 2020 m. sausio mėn. pasirašyta Sutartis dėl bendradarbiavimo vykdančią jungtinę magistro studijų programą „Integruotos miesto studijos“ (dokumentas "P4 Jungtinės studijų programos vykdymo sutartis", anglų kalba). Taip pat yra pridėti ir dokumentai apie partnerinės Brno universiteto programos akreditaciją (architektūros kryptis) ir atitinkamą Vroclavo universiteto programos akreditaciją (sociologijos kryptis).

EHU ketinamą vykdyti politikos mokslų krypties magistrantūros programą vertino trijų ekspertų grupė: studentų atstovas ir dviejų aukštųjų mokyklų – akademinės bendruomenės atstovai iš Lietuvos. Ekspertai išanalizavo pateiktus dokumentus, įvyko ekspertų konsultacijos tarpusavyje ir su koordinatorė iš SKVC (trijuose nuotoliniuose susitikimuose *Zoom* platformoje ir susirašinėjant el. paštu), 2024 m. balandžio mėn. 17 d. buvo surengtas gyvas ekspertų vizitas į aukštąją mokyklą, kur susitikta su EHU administracijos, programos rengimo grupės, dėstytojų, materialųjų išteklių, socialinių partnerių grupių atstovais (gyvai ir per *Zoom* platformą).

Prieš vizitą balandžio 17 d. iš EHU buvo paprašyta ir gauta papildomų (atnaujintų) duomenų apie dėstytojų akademines publikacijas ir vykdomą mokslinę-taikomąją veiklą. Iš karto po vizito ekspertai, tarpininkaujant SKVC, pateikė ir per nepilną savaitę gavo gana išsamius raštu atsakymus į dar keletą klausimų (apie šios tris universitetus vienijančios studijų programos kokybės mechanizmo veikimą, apie politikos mokslų profilio studijų dalykus, apie numatomą studijų formatą ir kalendorių EHU, apie atnaujintą EHU strategiją ir KVSP sąsajas su ja).

Pateikdami išvadas ekspertai vadovavosi LR švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. V-1557 „Dėl teisės studijų krypties aprašo patvirtinimo“, 2019 m. gruodžio 31 d. Studijų kokybės vertinimo centro direktoriaus įsakymu Nr. V-149 „Dėl studijų krypties išorinio vertinimo metodikos, ketinamų vykdyti studijų programų vertinimo metodikos, studijų krypties išorinio vertinimo plano, ekspertų atrankos aprašo, ekspertų darbo organizavimo aprašo patvirtinimo“, kitais aktualiais teisės aktais ir remdamiesi pateiktu ketinamos vykdyti studijų programos Aprašu, kita vertinimui pateikta ir viešai skelbiama informacija.

Rengiant vertinimo išvadas vis tik buvo pastebėta, kad Apraše trūksta svarbios informacijos, todėl ekspertai pateikė rekomendacijas per 10 d. d. Aprašą papildyti. Ekspertai, įvertinę rekomendacijų per 10 d. d. įgyvendinimą, teikia galutines Programos vertinimo išvadas.

Ekspertai, atsižvelgdami į specifinę EHU kaip universiteto ir šios KVSP iniciatorių iš Brno ir Vroclavo situaciją (dėl objektyvių priežasčių, jungtinę programą rengę partneriai iš užsienio negali išmanyti Lietuvos teisės aktuose įtvirtintų formalių reikalavimų studijų programoms), įdėjo papildomas pastangas tam, kad surinktų visą reikiamą informaciją parengtų detalius atskirų vertinamų sričių komentarus ir pateiktų kiek įmanoma tikslingesnes ir konkretesnes pastabas bei rekomendacijas dėl tobulintinų aspektų. Kaip žinia, EHU veikia Išeivijoje Vilniuje, tad raštvedybą atlieka lietuvių kalba, nors jo didžiąjai daliai akademinio ir nemažai daliai administracinio personalo lietuvių kalba yra užsienio kalba. Be to, EHU, būdamas pirmiausia baltarusių akademiniam lavinimui skirtu universitetu, dėl esamos geopolitinės situacijos ir politinių represijų Baltarusijoje, akivaizdžiai turi kitus savo veiklos prioritetus ir skiria kiek mažiau nuoseklaus dėmesio studijų programų kūrimui, tobulinimui ir vadybai. Atliekant šios KVSP vertinimą išryškėjo, kad šis kalbinis ir kultūrinis barjeras stipriai apsunkina EHU įsigilinimą į Lietuvos aukštojo mokslo studijų esamų formaliųjų reikalavimų ir gerųjų patirčių atliepimo apimtį. Ekspertai tikisi, kad jų įdėtos pastangos ir ekspertiniai patarimai pasitarnaus ne tik tobulinant šią KVSP, bet ir iš esmės teigiamai prisidės prie kitų (esamų ir būsimų) EHU vykdomų ar ketinamų vykdyti studijų programų dokumentų kokybės.

Ekspertai dėkoja Programos rengėjams, EHU administracijai, EHU, Vroclavo ir Brno universitetų dėstytojams, parengusiems Aprašą bei socialiniams KVSP partneriams iš Lietuvos, Vokietijos, Čekijos, Lenkijos, Olandijos už bendradarbiavimą ir suteiktą detalią informaciją mišraus (gyvo ir *Zoom* platformoje) vizito metu bei papildomai per 10 d. d. surinktą papildytą ir patikslintą informaciją.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. STUDIJŲ TIKSLAI, REZULTATAI IR TURINYS

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Programos tikslų ir studijų rezultatų atitiktis visuomenės ir (ar) darbo rinkos poreikiams (egzilio sąlygomis veikiantčiai aukštajai mokyklai netaikoma) įvertinimas*

Netaikoma pagal Ketinamų vykdyti studijų programų vertinimo metodikos, patvirtintos Studijų kokybės vertinimo centro direktoriaus 2019 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. V-149, 1 priedo 1.1.1. punktą.

- *Programos tikslų ir studijų rezultatų atitiktis institucijos misijai, veiklos tikslams ir strategijai įvertinimas*

Vertinamos studijų programos tikslas – „rengti miestų politikos specialistus, gebančius tirti, planuoti, demokratizuoti valdymą bei skatinti socialinio teisingumo ir tvarumo plėtrą Vidurio ir Rytų Europos miestuose“. Numatomi studijų programos rezultatai detalizuoti Aprašo lentelėje Nr. 2: programa siekiama (a) suteikti su miestų politikos problematika įvairiais aspektais susijusių žinių ir formuoti gebėjimą jas taikyti (viso šioje skiltyje suformuluoti 8 numatomi rezultatai); (b) ugdyti gebėjimus vykdyti tyrimus – analizuoti duomenis ir teikti siūlymus miestų politikos klausimais (4 rezultatai); (c) suteikti specialiųjų gebėjimų, pvz. vykdyti apklausas, dalyvauti ekspertų grupių diskusijose ir darbe, dalyvauti bendruose projektuose miestų planavimo ir miestų politikos srityse (viso 5 rezultatai), (d) ugdyti socialinius (5 rezultatai) ir asmeninius (4 rezultatai) gebėjimus, pvz. gebėjimus komunikuoti įvairioms auditorijoms ar gebėjimus priimti etiškus sprendimus konfliktinėmis sąlygomis.

Nors programos rengėjai Apraše nepateikė informacijos apie programos tikslų ir studijų rezultatų atitiktį institucijos misijai, veiklos tikslams ir strategijai, po vizito Centrai pateikta Papildoma informacija leidžia teigti, jog programos tikslai atitinka EHU misiją, tikslus ir strategiją: (1) naujai parengta jungtinė programa prisideda prie EHU misijos „skatinti tarpkultūrinį dialogą ir įtraukti Baltarusiją į Europos politinę ir akademinę bendruomenę“, (2) programos turinys ir numatomi studijų rezultatai atspindi EHU misiją visapusiškai ugdyti studentus ir puoselėti jų demokratines nuostatas. Atitinkamai numanoma, kad KVSP rengėjai programos tikslą išplečia taip, kad į formaliai tikslu minimą „Vidurio ir Rytų Europos“ sąvoką įeitų ir dabartinio autoritaro Lukašenkos valdoma Baltarusija (ir kitos Europos Sąjungos Rytų partnerystės valstybės, tokios kaip Ukraina, Moldova).

- *Programos atitiktis teisės aktų reikalavimams įvertinimas*

Programa atitinka politikos mokslų krypties aprašo reikalavimus. Programos apimtis yra 120 kreditų (teisės aktai reikalauja, kad magistro programos apimtis turi būti 90 ar 120 kreditų). Baigiamajam darbui skirta 30 kreditų, neskaičiuojant studijų dalykų, skirtų konkrečiai baigiamojo darbo rengimui (teisės aktai reikalauja, kad magistro baigiamajam darbui būtų

skirta ne mažiau kaip 30 kreditų). Teisės aktai numato, kad kontaktinio darbo apimtis turi būti ne mažesnė kaip 10 proc., o tiesiogiai dalyvaujant dėstytojams ir studentams (ne nuotolinis kontaktinis darbas) -- ne mažiau kaip 5 proc., studentų savarankiško darbo apimtis turi būti ne mažesnė kaip 50 proc. Vertinant pagal šį kriterijų, neaiškumų kilo dėl to, kaip EHU būtų organizuojamos studijos 2 semestro metu. Sprendžiant iš Apraše pateiktos informacijos, studijos numatomos vykdyti nuotoliu, nes pristatant studijų metodus dažnai minima nuotolinė diskusija. Vizito metu šiuo klausimu pateikta informacija buvo prieštaringa: vieni (EHU administracijos atstovai) minėjo, kad studijos būtų organizuojamos nuotoliniu būdu, kiti (aprašo rengimo grupės atstovai) – kad būtų taikomas mišrus mokymas, studentams reziduojant Vilniuje (studijuojant EHU). Papildomai pateiktoje informacijoje nurodoma, kad studijos bus organizuojamos ne nuotoliniu būdu, o kontaktinio darbo apimtys priklausys nuo studijų dalykui skiriamų kreditų. 3 kreditų dalykams skiriama 16 kontaktinių valandų ir 64 savarankiško darbo valandos, 12 kreditų dalykams skiriama 64 kontaktinės valandos ir 256 savarankiško darbo valandos (t. y. kontaktinio darbo apimtis – 20 proc., atitinkamai savarankiško darbo apimtis – 80 proc.).

Teisės aktai taip pat numato, kad studijų krypties studijų apimtis turi būti ne mažiau kaip 60 kreditų. Vertinamoji jungtinė studijų programa (apimanti architektūros, sociologijos ir politikos mokslų kryptis) teikiama kaip Politikos mokslų krypties programa, todėl Politikos mokslų krypties dalykų bendra apimtis turi būti ne mažesnė kaip 60 kreditų. Vertinant tai, kurie iš dalykų suteikia, pagilina, išplečia politikos mokslų žinias arba išmoko, ugdo gebėjimus jas taikyti, kyla neaiškumų. Formuluojuojant kai kurių dėstomų dalykų pavadinimus ir jų siekinius, gana aptakiai ir plačiai vartojamas žodis „politika“ ar „politinis“. Rekomenduotina peržiūrėti ir patikslinti kai kurių dalykų aprašus (ypač tų, kurių pavadinime yra sąvoka „politinis“ ar jos vediniai) ir jų siekinius tokiu būdu, kad taptų akivaizdžiau, kaip jie siejasi su politinių žinių formavimu, giliniu ir taikymu.

Pvz., 1.4 gebėjimas „Absolventai **geba suderinti žinias iš skirtingų disciplinų**, taikomų miesto tyrimams (politikos mokslai, sociologija, teritorijų planavimas, ekonomika, antropologija, miestų geografija), siekdami atlikti vietos ir/ar miesto lygio politikos priemonių analizę, teikti pasiūlymus“ yra formuojamas net 12-oje dalykų, iš kurių 6 – privalomi (viso 27 kreditai) tačiau matyti, kad tik dalyje jų reikia taikyti ir derinti politikos mokslų žinias. Gebėjimą 1.7 „Absolventai **geba pritaikyti** įvairias politikos mokslų lauko žinias urbanistinėse praktikose“ ugdo 2 privalomi dalykai (viso 24 kreditai), dėstomi pirmame ir antrame semestruose, vis tik sprendžiant iš pirmo semestro dalyko „Miesto aplinkos ir strategijų studija“, dalykas politikos mokslų žinių suteikti nenumato. Kita vertus, su šiuo gebėjimu siejami pasirenkamieji dalykai (vienas antrame ir vienas trečiame semestre) iš tiesų suteiktų politikos mokslų žinių.

Atitinkamai, jei į programą priimti studentai neturės politikos mokslų žinių, įgytų ankstesnių studijų metu, neaišku, kaip bus formuojamas jų gebėjimas taikyti įvairias politikos mokslų žinias. Šį problemišką aspektą ekspertai papildomai komentuoja Išvadų poskyryje „*Užsienyje įgytų kvalifikacijų, dalinių studijų ir ankstesnio neformalaus ir savaiminio mokymosi pripažinimo tvarkos ir jos taikymo įvertinimas*“, akcentuodami, kad būtų tikslinga labiau detalizuoti kaip šioje magistrantūros studijų programoje bus „išlyginamos“ kompetencijos tarp studentų, kurie

šioje jungtinėje tarpkryptinėje programoje studijuoti įstos su skirtingose valstybėse ir skirtingose mokslo srityse gautais bakalauro studijų diplomais.

Vizito metu rengėjai nurodė, kad, jų vertinimu, Politikos mokslų krypties dalykai sudaro ne mažiau kaip 70 procentų Programos turinio. Ekspertams Papildomai pateiktoje informacijoje rengėjai išskyrė sąrašą dalykų, kurie yra artimiausi politikos mokslų disciplinai, t. y. glaudžiai susiję su miesto plėtros politine dimensija – politiniais veikėjais, reguliavimu, viešosiomis politikomis ir politiniais procesais (nors reikėtų pastebėti, kad vieno iš šiame sąrašė pateikto dalyko nėra Programos apraše arba ten jo pavadinimas anglų kalba skamba kitaip. Konkrečiai turimas galvoje „Spatial Planning Legislation“ – ekspertai daro prielaidą, kad čia turimas galvoje studijų dalykas „Teritorijų planavimo ir architektūros teisė“, dėstoma BUT). Papildomai po vizito EHU pateiktoje informacijoje taip pat konkretizuojama, kaip su politikos mokslų disciplinomis glaudžiai susiję dalykai plečia ar gilina žinias, priskirtinas politikos mokslų kryptčiai. Ši informacija iš tiesų geriau patikslina ir išryškina dėstomų dalykų sąsajas su politikos mokslais. Vis tik, ekspertų nuomone, studijų dalykas „Nekilnojamojo turto vertinimas“ neturi sąsajų su politikos mokslais, o yra priskirtinas finansų ir ekonomikos kryptims.

Papildomai pateiktoje informacijoje nurodyti politikos mokslų krypties dalykai („Nekilnojamojo turto vertinimas“ čia neskaičiuotas) programoje pasiskirsto taip: 1-o semestro metu kryptčiai priskirtini 3 privalomieji dalykai (viso 16 kreditų), 2-o semestro metu – 3 privalomi dalykai (viso 18 kreditų), 3-o semestro metu – 2 privalomi dalykai (viso 9 kreditai). Be to, visi tiek 2-o, tiek 3-o semestro pasirenkamieji dalykai priskirtini politikos mokslų kryptčiai, taigi, studentai gali surinkti dar 16 kreditų, priskirtinų politikos mokslų kryptčiai. Bendrai politikos mokslų kryptčiai priskirtinų dalykų apimtis yra 59 kreditai. Tačiau prie krypties dalykų galima priskirti ir kai kuriuos kitus dalykus, kurių papildomai pateiktame sąrašė programos rengėjai nenurodė. Pvz., 3-iaame semestire dėstomą privalomąją „Miesto mokslo ir technologijų studijos (STS): technologijos, infrastruktūra ir miestas“ dalyką, kurio metu siekiama suteikti žinių, leidžiančių analizuoti „įtampas ir santykius tarp įvairių dalininkų: technologijų korporacijų, miesto administracijos, nevyriausybinių veikėjų, pilietinės visuomenės ir t.t.“. Beje, informacija apie šio dalyko apimtį kreditais prieštaranga – 1 Priede nurodyta, kad jo apimtis yra 4 kreditai, nors Programos apraše jam priskiriami 3 kreditai. Nepaisant šių nesutapimų, galima teigti, kad politikos mokslų kryptčiai priskirtinų dalykų (neįskaitant baigiamojo darbo rengimo) bendra apimtis yra daugiau nei 60 kreditų.

Vis tik rengiant konkrečias dalykų dėstymo programas būtų patartina labiau išryškinti politikos mokslų aspektus. Pavyzdžiui, integruoti temų ar kaip savarankišką įvesti „Europos studijų“ dalyką; giliau analizuoti geopolitikos ir tarptautinių santykių aktualijas; praplėsti daugiapakopės valdysenos, politinės lyderystės, rinkimų studijų temas ir pan. Atitinkamai, reikėtų atnaujinti ir papildyti kai kurių dėstomų dalykų privalomos ir rekomenduojamos literatūros sąrašus (ypač, publikacijomis, kurios būtų ne senesnės negu 10 metų).

- *Programos studijų tikslų, studijų rezultatų, mokymo (-si) ir vertinimo metodų suderinamumo įvertinimas*

Programos rengėjai pateikė dvi lenteles, kuriose parodomos sąsajos tarp studijų tikslų ir rezultatų bei konkrečių programos dalykų rezultatų, studijų metodų ir vertinimo metodų. Prieduose taip pat pateiktas detalus dalykų modulių aprašymas bei studijų programos tinklėlis. Vis tik pateiktoje informacijoje esama tam tikrų prieštaravimų:

1. Nesutampa tam tikrų dalykų aprašuose numatytos kontaktinio ir savarankiško darbo valandos su tuo, kas deklaruojama tinklėlyje (pvz., „Architektūros praktika“, „Urbanizmo teorija“, „Kompiuterinės technologijos – GIS pagrindai“, „Miesto plėtros socialinės ir ekonominės teorijos“ ir t.t.).
2. Yra dalykų, kurie nepaaiškina, kokioms užduotims atlikti turėtų būti skirtos savarankiško darbo valandos („Šiuolaikinė architektūra“, „Miesto mokslo ir technologijų studijos (STS): technologijos, infrastruktūra ir miestas“ ir t.t.)
3. Keleto dalykų kreditai, nurodyti aprašuose, ir kreditai, nurodyti tinklėlyje, nesutampa („Miesto mokslo ir technologijų studijos (STS): technologijos, infrastruktūra ir miestas“, „Lenkų kalba“).
4. Dėl „Lenkų kalbos“ kaip studijų dalyko įtraukimo vizito metu buvo sužinota, kad jis UWr yra dėstomas kaip „svetingumo kursas“ visose studijų programose, kuriose mokosi studentai iš užsienio. Formuluotina rekomendacija šio kurso nelaikyti studijų programos dalyku (atitinkamai, jį baigti ne egzaminu, o įskaita). Atitinkamai, šiam Lenkų kalbos įvadiniam kursui skirti kreditai galėtų būti skirti kuriam kitam, tiesiogiai su programos siekiniais susijusiam dalykui (galbūt papildomai į studijų tinklėlį įtrauktam pasirenkamajam).
5. Kai kuriais atvejais nesutampa 2 lentelėje ir dalykų aprašuose pateikta informacija (t. y. dalyko apraše nesiekama ugdyti tokių gebėjimų, kurie yra numatyti 2 lentelėje, plg. 3.4 siekinį įgyvendinančių dalykų sąrašą su dalyko „Reurbanizacijos politika Europoje“ aprašu).

Programos rengėjai plačiau studijų rezultatų ir konkrečių dalykų rezultatų sąsajų nekommentavo – iš dalies į šiuos klausimus atsako dalykų aprašai, dauguma jų yra pakankamai išsamūs ir aiškūs. Tačiau kai kurių dalykų atveju tos sąsajos nėra aiškios, t. y. iš pateiktų aprašų nėra aišku, kaip konkretus studijų dalykas prisidės prie įvardintų studijų rezultatų. Pavyzdžiui, siekiniui 3.4 „Absolventai geba vykdyti mokslinių tyrimų apklausas, teikti ekspertinę nuomonę procesams, įskaitant valstybės institucijų atliekamas procedūras“ skiriami 2 arba 3 dalykai (kaip minėta, kai kuriais atvejais informacija, pateikta Programos apraše, ir informacija, pateikta 1 priede, nesutampa), tačiau vieno tų dalykų „Magistro darbo seminaro“ aprašas nenumato studijuoti „mokslinių tyrimų apklausas“ ir abejotina, ar ugdo gebėjimą teikti ekspertinę nuomonę. Kai kurias spragas, pastebėtas dalykų aprašuose, ekspertai papildomai komentuoja Išvadų poskyryje *Studijų turinio susiejimo su naujausiais mokslo, meno ir technologijų pasiekimais įvertinimas*.

Nepaisant pastebėtų neatitikimų, bendrai programos dalykai savo turiniu orientuoti taip, kad programa turėtų sėkmingai pasiekti numatytus studijų rezultatus ir programos tikslą „rengti

miestų politikos specialistus, gebančius tirti, planuoti, demokratizuoti valdymą bei skatinti socialinio teisingumo ir tvarumo plėtrą Vidurio ir Rytų Europos miestuose“.

Vertinant studijų ir vertinimo metodų tinkamumą studijų rezultatams pasiekti, tam tikrų neaiškumų taip pat kyla. Pvz., EHU dalykų aprašuose matyti, kad kai kuriuose dalykuose seminarams ar paskaitoms skiriama po 1 ak. valandą. (Architektūros sociologija, Istorinės-kultūrinės atminties politika ir t.t.). Įvertinus numatytų skaitinių apimtį, neaišku, kaip įmanoma per 45 minutes išnagrinėti kai kuriais atvejais iš tiesų kompleksiškas temas, paremtas didelės apimties skaitiniais. Programos rengėjams rekomenduotina įsivertinti, ar numatytos kontaktinio darbo apimtys yra pakankamos numatytiems rezultatams pasiekti, ir, esant poreikiui, subalansuoti dalyko metu numatytų suteikti žinių/gebėjimų apimtis ir dalykui skirtų kreditų bei kontaktinio darbo apimtis. Be to, aprašant kai kuriuos EHU dalykus, minima „nuotolinė diskusija“. Vizito metu aptarta, kaip numatomos organizuoti studijos 2 semestru, kuomet už jas bus atsakingas EHU. Susitikimų su skirtingomis grupėmis metu gauta informacija buvo prieštaringa ir ekspertams susidarė įspūdis, kad galimai planuojama darbo forma yra nuotolinės studijos. Tačiau po vizito Papildomai pateiktoje informacijoje užtikrinama, kad studijos vyks ne nuotoliu.

Vis tik bendrai studijų ir vertinimo metodai yra tinkami studijų rezultatams pasiekti. Priklausomai nuo studijų dalykų ir jo siekinių, numatomi studijų metodai yra orientuoti į aktyvų studento mokymąsi. Susitikimo su dėstytojais metu ne vienas susitikime dalyvavęs dėstytojas pateikė savo taikomų studijų metodų pavyzdžių, kurie rodo, kad studijų metodai yra gerai apgalvoti, kryptingai parenkami taip, kad užtikrintų dalyku formuluojamų studijų rezultatų pasiekimą. Studentų pasiekimų įvertinimo metodai taip pat gerai dera su studijų rezultatais ir leidžia pamatuoti ne tik įgytas žinias, bet ir gebėjimą jas taikyti. Tačiau reikėtų atkreipti dėmesį, kad, sprendžiant iš dalykų aprašų, skiriasi planuojamos jungtinės programos įgyvendinime dalyvaujančių institucijų vertinimo praktikos. Dalykų aprašai rodo, kad BUT nusistovėjusi studijų rezultatų vertinimo praktika yra orientuota į vertinimą semestro pabaigoje, nevertinat studentų darbo semestro metu, ir tai skiriasi nuo EHU bei UW r praktikų. Kita vertus, Programos apraše teigiama, kad „Akademiniiai *Integruotų miesto studijų* magistro studijų studentų pasiekimai bus vertinami A-F vertinimo skale ir naudojant kaupiamojo balo sistemą“. Tikėtina, kad jei programa bus vykdoma, dalykų aprašai (ir kita studentams teikiama informacija apie dalykų programas) bus pakoreguoti aiškiai įvardijant, iš kokių elementų susidės galutinis pasiekimų vertinimas visuose dalykuose.

- *Programos dalykų (modulių) visumos, užtikrinančios studento nuoseklų kompetencijų ugdymą (-si) įvertinimas*

Bendrai visuma dalykų sudaryta tinkamai ir turėtų užtikrinti nuoseklų kompetencijų ugdymą. Pirmojo-trečiojo semestro metu numatytos kompetencijos yra ugdomos studijuojant privalomus ir pasirenkamuosius dalykus, o ketvirtasis semestras yra skirtas baigiamojo darbo rengimui. Pirmieji trys semestrai kiekvienas turi jo metu dėstomus dalykus apjungiantį elementą („Erdvė“, „Aktoriai“, „Politikos priemonės“). Šie trys elementai nuosekliai papildo vienas kitą. Politikos mokslų aspektu KVSP sandaroje akcentuojamas „Aktorių“ elementas,

kuris dominuotų antrajame studijų semestre, kurį kuruotų EHU. Kiti du numatyti vedantieji studijų programos vektoriai, atitinkamai, pirmajame ir trečiajame semestruose, yra „Erdvė“ (kurioja BUT) ir „Politikos priemonės“ (kurioja UWr).

- *Galimybių studijuojantiems individualizuoti programos struktūrą atsižvelgiant į asmeninius mokymosi tikslus bei numatytus studijų rezultatus įvertinimas*

Programa numato, kad 1-3 semestruose studentai turės galimybę pasirinkti dalį studijuojamų dalykų. 1 semestre tam skirti 2 kreditai (galima rinktis 1 iš 6 siūlomų, tiesa, reikėtų atkreipti dėmesį, kad vienas tų dalykų yra 3 kreditų apimties), 2 semestre – 6 kreditai (galima rinktis 2 iš siūlomų 3 dalykų), 3 semestre – 12 kreditų (galima pasirinkti 3 iš 4 dalykų). Taigi, galimybė individualizuoti savo studijų struktūrą sudaryta, nors pasirinkimas 2 ir 3 semestruose nėra labai platus. Rekomenduotina programą vykdysiančioms institucijoms įvertinti galimybę sudaryti platesnį pasirenkamųjų dalykų sąrašą, atveriant tematiškai tinkamus kitoms vykdomoms programoms dėstomus dalykus. Ekspertų manymu (apie tai KVSP aprašo rengėjai užsiminė, bet plačiau neaptarė gyvo vizito metu) su politikos mokslais susijusių galimų pasirenkamųjų dalykų rezervas tikriausiai yra pačiame EHU, kuris – kaip minima KVSP apraše – vykdo „Viešosios politikos“ magistro studijų programą ir jos dėstytojus būtų galima pasitelkti siekiant dar labiau sustiprinti šią KVSP. Lygia greta aukščiau minimi siūlymai dalykų dėstymo programose labiau išryškinti politikos mokslų aspektus tikriausiai irgi galėtų būtų sėkmingai įgyvendinti pasiekus daugiau sinergijos su šia EHU vykdoma magistrantūros programa politikos mokslų srityje.

Pastebėtina, kad sprendžiant iš kai kurių pateiktų dalykų aprašų neatitikimo Apraše pateiktai informacijai (apie tai jau minėta aukščiau), taip pat atsižvelgiant į tai, kad yra dalykų, kurie atrodo tęstiniai (pvz., „Modernus vystymasis ir urbanistikos teorija II“, nors nėra numatyta dėstyti pirmosios šio dalyko dalies), matyti, kad jungtinė programa galimai parengta įtraukiant kitų programų studentams jau dėstomus dalykus. Tai rodo, kad Programos rengėjai siekė sinergijos su jau vykdomomis kitomis studijų programomis. Vis tik tokia praktika, nepaisant privalumų (ne pirmus metus dėstant dalyką jis neabejotinai nugludinamas, atrandami veiksmingi dėstymo metodai, struktūra ir pan.), turi ir rizikų, jei padaroma klaidinga prielaida, remiantis kitų programų patirtimi, apie studijuojančiųjų pasirengimą, turimas žinias ir pan. Tiek rengiant dalykų programas, tiek ypač pirmaisiais studijų programos įgyvendinimo metais rekomenduotina skirti ypatingą dėmesį dalykų adaptavimui konkrečiai šiai planuojamai vykdyti jungtinei programai.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. Programa yra tarpdisciplininė, esmingai, prasmingai ir originaliai apjungianti trijų mokslo krypčių žinias: politikos mokslų, sociologijos ir architektūros (papildomai programa dar praplečiama istorijos, teisės, ekonomikos, finansų ir kt. mokslų žiniomis).
2. Programa puikiai atliepia kompleksiską EHU misiją, veikiant kaip (Baltarusijos) universitetui išeivijoje (Vilniuje) teikti solidų tarpkultūriniu bendradarbiavimu ir demokratinėmis patirtimis pagrįstą išsilavinimą.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Kai kurie programos dalykai, sprendžiant iš pateikto jų aprašymo, leis pasiekti tik dalį iš jiems priskirtų studijų programos rezultatų. Rekomenduotina peržiūrėti studijų dalykų ir programos studijų rezultatų sąsajas, arba (a) papildant dalyko turinį taip, kad jis derėtų su jam priskirtais rezultatais, arba (b) nusprendus, kad dalykas nesusijęs su dabar deklaruojamais studijų rezultatais, užtikrinti, kad yra bent vienas kitas studijų dalykas, susijęs su konkrečiu rezultatu.
2. Pakoreguoti studijų programos dalykų aprašus taip, kad visuose atspindėtų numatoma taikyti vertinimo sistema, kuri vertintų ir studentų darbą semestro metu.
3. Apsvarstyti galimybę sudaryti sąlygas 2 ir 3 semestruose labiau individualizuoti studijas, pasiūlant didesnę dalykų, iš kurių studentas gali rinktis, skaičių. Taip pat apsvarstyti galimybę „Lenkų kalbos“ dalyką teikti kaip pasirenkamąjį arba kaip „fakultatyvinį“ (t. y. atsiskaitant ne egzaminu, o tik įskaita).
4. EHU peržiūrėti ir pagal galimybes papildyti dėstytojų sąstatą (ypač profesoriaus statuso dėstytojais) bei praplėsti studijų tinklą su politikos mokslais susijusiais pasirenkamaisiais dalykais iš kitų EHU įgyvendinamų studijų programų (ypač, iš politikos mokslų srityje vykdomos magistrantūros programos „Viešoji politika“).
5. Apsvarstyti į programą priimamų studentų ankstesnių žinių (čia, labiausiai politikos mokslų srityje) įvertinimo ir „išlyginimo“ galimybes, tokiu būdu garantuojant sėkmingą šios programos siekinių įgyvendinimą.

2.2. MOKSLO (MENO) IR STUDIJŲ VEIKLOS SĄSAJOS

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Aukštosios mokyklos vykdomos mokslo (meno) veiklos lygio pakankamumo su studijų kryptimi susijusioje mokslo (meno) kryptyje įvertinimas*

Remiantis Palyginamojo ekspertinio universitetų ir mokslinių tyrimų institutų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros vertinimo rezultatais 2023 m., pagal įskaitytų formaliojo vertinimo mokslo darbų svertinę taškų sumą EHU mokslo veiklos lygis Politikos mokslų (S 002) kryptyje vertinamas teigiamai. Tačiau programos Aprašo autoriai niekaip šios informacijos nedetalizuoja ir neišplečia.

Pagal 2023 metų palyginamojo ekspertinio institucijų MTEP vertinimo išvadas, EHU MTEP veiklos kokybė komunikacijos ir informacijos, politikos mokslų ir sociologijos kryptyse (buvo teikiamos vertinti kartu) buvo įvertinta 3 balais (vertinamasis vienetas yra stiprus su ribotu tarptautiniu pripažinimu, t. y. ekspertų nuomone, vykdomi moksliniai tyrimai yra aukšto lygio ir pripažinti nacionaliniu mastu), MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis (vertinta kartu su Teisės krypties darbais) ir MTEP veiklos perspektyvos vertinti taip pat 3 balais.

Jungtinės Integruotų miesto studijų magistro studijų programą numatoma įgyvendinti bendradarbiaujant trimis universitetams, veikiantiems Brno (BUT FA, per programą, akredituotą architektūros kryptyje), Vilniuje (EHU, per KVSP Politikos mokslų kryptyje) ir Vroclave (UWr, Sociologijos fakultete, per programą, akredituotą sociologijos kryptyje). Atitinkamai vertinama studijų programa remiasi šių trijų universitetų turimu įdirbiu šiuose trijuose mokslo laukuose (architektūros, sociologijos ir politikos mokslų).

Šioje vertinimo dalyje daugiausiai dėmesio kreipama į politikos mokslų ir studijų veiklos sąsajas.

Universitetas partneris iš Brno turi neabejotinai stiprų profilį architektūros srityje, yra pripažinta šios srities institucija Vidurio Europos regione, vystanti visų trijų pakopų studijas, įgyvendinanti nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu svarbius architektūros projektus. Kaip buvo išryškinta EHU raštu po ekspertų vizito papildomai pateiktuose išsamiuose komentaruose, BUT mokslininkai ir dėstytojai turi svarbių kompetencijų ir praktinio įdirbio su politikos mokslų dalykais susijusiose temose (tokiose kaip erdvinio planavimo teisėkūra, teritorijų planavimo organizavimas, miestų vystymo strategijų kūrimas ir pan.) Pavyzdžiui, ekspertų vizito metu per *Zoom* platformą pokalbyje dalyvavęs BUT dėstytojas plačiai komentavo *Horizon* programos projektą, kuriame jis dalyvauja ir kuriame analizuojami miestų plėtros debatai rinkiminiuose manifestuose ir akivaizdu, kad tokia conceptualinė ir empirinė medžiaga labai praturtina studijų turinį. Dėsninga, kad KVSP numatoma, jog baigiamąjį semestrą (baigiamojo darbo rengimą ir gynimą) kuruoja būtent BUT.

Kitas šios KVSP universitetas partneris UWr turi solidų sociologijos studijų ir tyrimų patirties pagrindą, vysto keletą bakalauro ir magistro lygmens studijų programų lenkų ir anglų kalbomis sociologijos kryptyje ir jo akademinis personalas (apie 50 mokslo darbuotojų, iš kurių 21 yra praėję habilitacijos procesą) yra sukaupęs daug patirties inicijuojant ir įgyvendinant conceptualinius ir empirinius tyrimus, svarbius tarptautiniu, nacionaliniu ir regioniniu lygmeniu. Svarbu pažymėti, kad, kaip buvo papildomai išryškinta gyvo susitikimo metu, UWr mokslininkai taip pat turi daug kompetencijų politikos mokslų, viešojo administravimo, komunikacijos ir pan. srityse, kurios aktualios šiai KVSP. UWr mokslininkai yra aktyviai įsitraukę tiek į tarptautinius mokslinius projektus, tiek į taikomuosius-ekspertinius projektus, skirtus Vroclavo vietos (regiono) valdžios institucijoms ir platesniam suinteresuotųjų grupių ratui. Pažymėtina, kad šioje KVSP labiausiai aktualizuotas UWr mokslinis ir pedagoginis įdirbis ir potencialas, tipologiškai priskirtinas politinės sociologijos disciplinai (vizito metu UWr atstovas išryškino socialinę galios/ valdžios kilmę ir socialines jos funkcijas, į antrąjį planą perkeldamas „klasikinę“ politinės galios/ valdžios sampratą, akcentuojančią išteklių paskirstymo ir autoriteto legitimumo klausimus).

Vis tik KVSP Apraše daugiausiai dėmesio skiriama EHU turimo įdirbio ir potencialo politikos moksluose aspektams. Vertinimui pateiktoje medžiagoje EHU pristatomas per patirtį, sukaupą į KVSP įgyvendinimą įtrauktų dėstytojų tarpe, ir per institucinius EHU veikiančios Kritinio urbanizmo laboratorijos projektus. Tiesioginiai politinių mokslų aspektai (tokie kaip lyginamosios politologijos, politinės filosofijos, rinkimų studijų, tarptautinių santykių ir pan.) šiuose dviejuose informacijos sluoksniuose nėra labai ryškūs. Daug politologinio įdirbio ir

potencialo neabejotinai esama EHU vykdomos „Viešosios politikos“ MA programos dėstytojų ir bendradarbių tarpe. Vis tik šis informacijos sluoksnis Apraše nėra detalizuotas, o ir gyvo susitikimo su ekspertais metu EHU atstovai nebuvo pasirengę plačiau jo pristatyti. Atitinkamai, pakartotina išvalga, jau išsakyta Išvadų skyrelyje *Studijų tikslai, rezultatai ir turinys* (ten suformuluojant ir rekomendaciją), kad EHU savo viduje siektų geresnės sinergijos ir kad šios KVSP atžvilgiu giminingos MA „Viešosios politikos“ magistro programos politikos mokslų srityje sukaupta mokslinė ir ekspertinė patirtis būtų išplėtota ir pateikta ir šioje naujai inicijuojamoje magistro studijų programoje. Beje, tokiu būdu pačiame EHU tikriausiai būtų atpažįstama ir daugiau politikos mokslų specialistų dėstytojų, kurie galėtų prisidėti prie šios KVSP įgyvendinimo (žr. skyrelyje 5 pastabos dėl papildomų, ypač aukštesnį akademinį statusą turinčių, dėstytojų).

EHU atveju politikos mokslų komponentas daugiausiai pasireiškia per politinės sociologijos, komunikacijos, kritinės teorijos, atminties studijų, projektų valdymo ir pan. tarpdisciplininius junginius. EHU mokslinio kolektyvo įdirbis miesto studijose yra unikalus savo tematika: post-branduolinės gyvenvietės, monofunkciniai (versus daugiafunkciniai, socialiai fragmentuoti) miestai, populizmas mieste ir pan. ir išpūdingas savo tarpkultūriškumu (ypač, Vidurio ir Rytų Europos atminties politikos – įtraukiant ir žydų paveldo Baltarusijos teritorijoje klausimus, aplinkosaugos, turizmo ir pan. aspektais). KVSP įtrauktų dėstytojų mokslinių interesų ir patirties *portfolio* yra tarpdisciplininis, apima istorinės ir kolektyvinės atminties, skaitmeninės kartografijos, transporto studijų, protesto ir įvairių subkultūrų raiškos, e-valdymo ir e-dalyvavimo instrumentus ir pan. temas. Į KVSP įtrauktų mokslininkų vykdomuose ir instituciškai EHU administruojamuose projektuose tiesioginiai politiniai aspektai (hierarchiniai, „iš viršaus į apačią“) nėra stipriai išreikšti. Numatomi EHU dėstytojai aktyviai dalyvauja kūrybinėse dirbtuvėse, tarptautinėse vasaros stovyklose, simpoziumuose ir konferencijose. Kaip buvo pažymėta gyvo susitikimo metu, iki 2020 m. EHU dėstytojas buvo oficialus Baltarusijos atstovas ICOM (*International Council of Museums*). Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad nors EHU dėstytojai yra įsitraukę į su programa susijusius projektus, tie projektai yra daugiau mokslo žinių sklaidos nei kūrimo (pagrįsto atliktais moksliniais tyrimais) projektai.

Apraše yra pagrįstos EHU, UW r ir BUT vykdomų mokslinių tyrimų sąsajos su šia KVSP. Konkrečiai sąsajos su politikos mokslais atspindi KVSP numatytų dėstytojų mokslo publikacijos tarptautiniuose mokslo žurnaluose, pranešimai užsienio mokslo konferencijose įvardinta keletas mokslo-taikomųjų projektų, vykdytų / vykdomų pastaraisiais metais (kaip taisyklė, šie projektai finansuojami iš kitų – tarptautinių donorų bei Lenkijos ir Čekijos institucijų, teikiančių paramą mokslo plėtrai – šaltinių, negu dažniausiai Lietuvos aukštosiose mokyklose iš LMT gaunamos konkursinės lėšos).

- *Studijų turinio susiejimo su naujausiais mokslo, meno ir technologijų pasiekimais įvertinimas*

Studijų turinys (pagal Aprašo II dalies informaciją ir pateiktus studijų modulių aprašus) siejasi su naujausiais mokslo, meno ir technologijų pasiekimais (ypač iš Vidurio ir Rytų Europos

perspektyvos). Reikšmingi yra skaitmeninių inovacijų, dalyvavimo kultūros miestų plėtroje (pvz. Europos kultūros sostinių projektuose), pokomunistinės urbanizacijos elementai. Kaip teko susipažinti gyvo vizito (su Zoom transliacijų) metu, programinė įranga ir studijų/darbo vietų aprūpinimas visuose trijuose universitetuose yra pakankamas ir pažangus.

Visų trijų universitetų dėstytojų atliekami tyrimai ir jų dalyvavimas mokslinių tyrimų projektuose sudaro geras prielaidas užtikrinti Programos studijų turinio ir naujausių mokslo pasiekimų sąsajas. Programos moduliai atliepia socialinių partnerių ir visuomenės plačiąją prasme poreikius bei integruoja ir plėtoja kūrybingus ir įtraukius mokslinius tyrimus. Ekspertai atkreipia dėmesį, kad nors Programos studijų dalykų aprašuose nurodoma privaloma ir papildoma mokslinė literatūra bei publikacijos atspindi atitinkamos srities žinias ir mokslo tyrimų rezultatus, tačiau privalomoji literatūra galėtų būti atnaujinta. Pavyzdžiui, į „Istorinės-kultūrinės atminties politika VRE miestuose“ privalomosios literatūros sąrašą įtrauktos iš dvidešimties tik penkios publikacijos, kurios yra ne senesnės negu 10 metų; „Politinė miestų ekonomija“ – iš 26 privalomų skaityti tekstų tik keturi yra publikuoti prieš mažiau negu 10 metų. Dalyko „Miesto politikos metodologinė praktika“, apimančio ir „žinias apie įvairius kiekybinius ir kokybinius tyrimo metodus, naudojamus miesto moksliniams tyrimams“, privalomos literatūros sąraše nepavyko identifikuoti skaitinių, skirtų išsamiai pristatyti ir formuoti gebėjimus atlikti klasikiniais kiekybiniais metodais pagrįstus socialinius tyrimus.

Pagrindiniai srities išskirtinumi:

1. Trijų aukštųjų mokyklų iš skirtingų trijų ES valstybių trijuose išskirtose mokslo kryptyse (architektūros, sociologijos ir politikos mokslų) vykdomos veiklos lygis yra pakankamas su studijų kryptimis susijusiose mokslo kryptyse.
2. Ambicingas ir įtikinantis studijų programos tarpdiscipliniškumas ir tarpkultūriškumas paremtas trijuose universitetuose pasiektais moksliniais rezultatais ir vystoma tiriamąja ir mokslo sklaidos veikla.
3. Šią studijų programą remiantys mokslo projektai buvo ir yra finansuojami iš kitų – tarptautinių donorų bei Lenkijos ir Čekijos institucijų, teikiančių paramą mokslo plėtrai – šaltinių, kitaip negu dažniausiai yra Lietuvos aukštosiose mokyklose, kur dominuoja iš LMT gaunamos konkursinės lėšos.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad nors EHU dėstytojai yra įsitraukę į su programa susijusius projektus, tie projektai yra daugiau mokslo žinių sklaidos, nei kūrimo (pagrįsto atliktais moksliniais tyrimais) projektai, tad čia labai skatintina plėtoti empirinių mokslinių tyrimų įdirbį.
2. Patartina skirti daugiau dėmesio ir pastangų kompleksiniams moksliniams tyrimams (siekiantiems ne tik mokslo rezultatų sklaidos bei piliečių švietimo, bet ir generuojantiems bei analizuojantiems empirinius duomenis), kurių projektuose, tikėtina, susijungtų trijų partnerinių universitetų mokslininkų pajėgos.

2.3. STUDENTŲ PRIĖMIMAS IR PARAMA

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Studentų atrankos ir priėmimo kriterijų ir proceso tinkamumo ir viešumo įvertinimas*

Studentų priėmimas į KVSP būtų vykdomas remiantis trijų programą vykdančių universitetų vidinėmis priėmimo taisyklėmis. Apraše minima, kad studentų priėmimo procedūros yra kasmet atnaujinamos ir vyksta etapais (išskirti penki etapai, prasidedantys paraiškos dokumentų pateikimu ir baigiami priėmimo komisijos sprendimu). Gyvo vizito metu buvo minėta, kad trys programą vykdysiantys universitetai kiekvienas atskirai vykdo studentų priėmimą. Vis tik Apraše pažymima, kad KVSP Priėmimą į šią KVSP koordinuotą BUT per bendrą priėmimo komisiją, į kurią įtraukti BUT, UWr ir EHU atstovai. Atitinkamai, ekspertams kilo keletas klausimų: a) kaip iš esmės bus vykdomas studentų priėmimas – centralizuotai ar kiekviename universitete atskirai ir b) jei priėmimas centralizuotas, tuomet Apraše atsirandanti papildoma nuostata, kad „kiekvieno iš trijų universitetų partnerių priėmimo komisijos svarsto bendrosios priėmimo komisijos, sudarytos BUT, rekomendacijas ir jas tvirtina“ galbūt yra perteklinė (jei ja iš esmės tik įforminamas jau anksčiau padarytas BUT vadovaujamos komisijos sprendimas). Jeigu ši nuostata suponuoja ir apeliacijos bei galimybės persvarstyti sprendimą galimybę, tai reikėtų suformuluoti aiškiau.

Taip pat ekspertai neaiškiais laiko keletą studentų atrankos kriterijų, Vienas jų yra mokėjimas „anglų kalbos aukštojo mokslo programos lygiu“. Numatoma, kad atitiktis šiam kriterijui patikrinama per TOEFL, IELTS, „Cambridge English“ ir kt. sertifikatus, filologinės krypties, į vertimo praktiką orientuotų akademinio padalinio išduotų pažymėjimus ir kt. Ekspertų manymu, galėtų pakakti ir informacijos, pagrindžiančios, kad ankstesnėse (bakalauro lygmens) studijose yra mokytasi/kai kurie dalykai išklausti anglų kalba. Kita vertus, mokslinio tyrimo projektas tikriausiai būtų rengiamas ir teikiamas anglų kalba (tai Apraše nepažymėta), o ir pats pokalbis su Priėmimo komisija (Apraše nepažymėta, bet manytina, kad jis galėtų vykti tiek gyvai, tiek nuotoliu) irgi vyktų anglų kalba, kas vėlgi leistų realiomis aplinkybėmis įvertinti anglų kalbos žinių pakankumą.

Taip pat deklaruojama, kad „absolventams iš trijų programą vykdančių universitetų (BUT, EHU, UWr), kurių baigiamojo bakalauro darbo įvertinimas yra ne mažesnis kaip 8,0 balo, nėra prievolės pateikti mokslinių tyrimų projekto“. Šioje nuostatoje nesant patikslinimo, kokios mokslo krypties bakalauro studijas ši išlyga apima, tokia nuostata ekspertams atrodo nepagrįsta. Galiausiai, vienas iš priėmimo etapų yra „pokalbis su Priėmimo komisija, kurio tikslas yra nustatyti kandidato pasirengimą ir motyvaciją studijuoti“. Atitinkamai, jei BUT, UWr ir EHU absolventai, kurių BA darbas įvertintas aukštu balu (daugiau negu 8 iš 10), neteikia mokslinio tyrimo projekto, tai minimas Priėmimo komisijos pokalbis su jais neturėtų labai skirtis nuo pokalbio su tais kandidatais, kurie teikia tokį mokslinį projektą. Galima ginčyti, ar tokį priėmimo kriterijų reikėtų laikyti per daug ar per mažai palankiu jau esantiems vieno iš trijų programą vykdančių universitetų absolventams. Bet kuriuo atveju, ekspertai mano, kad tokia plati išlyga BUT, Uwr ir EHU absolventams, turintiems aukštą balą už bakalauro darbą

(nėsificuotoje studijų srityje) netaikyti mokslinio tyrimo projekto reikalavimo iškreipia jų konkurencines sąlygas. Lygia greta kyla klausimas, kaip būtų sudaromas studentų, kuriems nereikia pateikti mokslinio tyrimo projekto, konkursinis balas: numatoma, kad „kandidato konkursinį balą sudaro dvi dalys: 1) siūlomo mokslinio tyrimo projekto vertinimas 1-10 balų skalėje – 50 %; 2) diplomo įvertinimų vidurkis – 50%“. Išėitų, kad tokiems studentams balas už bakalauro darbą būtų skaičiuojamas du kartus: absoliučia verte prie punkto 1 ir santykinė verte prie punkto 2.

- *Užsienyje įgytų kvalifikacijų, dalinių studijų ir ankstesnio neformalaus ir savaiminio mokymosi pripažinimo tvarkos ir jos taikymo įvertinimas*

Apraše neužsimenama apie užsienyje įgytų kvalifikacijų, dalinių studijų ir ankstesnio neformalaus ir savaiminio mokymosi pripažinimą ir vertinimą. Priimant į KVSP, trys universitetai-partneriai skiria dėmesį tik kandidato turimam bakalauro diplomui ir dokumentams kurie patvirtina anglų kalbos žinias. Vis dėlto, kaip minėta Išvadų poskyryje 1, būtų tikslinga labiau apgalvoti ir detalizuoti kaip (ar) šioje magistrantūros studijų programoje bus „išlyginamos“ kompetencijos tarp studentų, kurie šioje jungtinėje tarpkryptinėje programoje studijuoti įstos su skirtingose valstybėse ir skirtingose mokslo srityse gautais bakalauro laipsniais bei galimais savaiminio mokymosi pasiekimais.

- *Studentams teikiamos akademinės, finansinės, socialinės, psichologinės ir asmeninės paramos tinkamumo, pakankamumo ir veiksmingumo įvertinimas*

Apraše pabrėžiama, kad UW, BUT ir EHU Priėmimo komisija, remdamasi turimais ištekliais, turi teisę paskirstyti stipendijas priimtiems studentams. Vizito metu taip pat išryškėjo, kad EHU teikia ypač plataus spektro akademinę, finansinę, socialinę, psichologinę ir asmeninę paramą studentams. Pažymėtina, kad EHU studentams teikiama psichologinė pagalba gali būti susijusi ne tik su studijų dalykais, bet ir su kitais asmeniniais reikalais, kurie užklumpa Baltarusijos piliečius (ir jų šeimas), persekiojamas autoritarinio režimo. EHU yra patalpos, kurias galima naudoti privačioms psichologo konsultacijoms, psichologo-studento susitikimai gali būti rengiami ir nuotoliu, studentui suprantama kalba (dažniausiai rusų). Psichologo konsultacijos studentams teikiamos ir UW bei BUT. Visi trys universitetai taip pat turi fondus, kurie pagal poreikį gali suteikti socialinę paramą studentams.

- *Informacijos apie studijas ir studentų konsultavimo pakankamumo vertinimas*

Apraše pažymima, kad informacija apie KVSP bus prieinama įvairiais būdais, įskaitant trijų universitetų interneto svetaines, naujienlaiškačius, elektroninį paštą ir mokymų platformas. Universitetuose reguliariai vykdomos studentų apklausos. Studentai gali teikti siūlymus ir skundus individualiai bei turėti individualias konsultacijas su dėstytojais ar administracijos atstovais. Kaip ir BUT bei UW, EHU veikia ir studentų atstovybė, kuri irgi gali konsultuoti studentus ar suteikti jiems reikalingos informacijos. Internetinėse BUT ir UW svetainėse yra daug informacijos, apimančios platų spektrą klausimų, susijusių su studijomis ir gyvenimu studijuojant. Visų trijų universitetų interneto svetainėse yra nurodyti reikiami kontaktai su

administracija ir universitetu. Studentams suteikiama prieiga prie bendrųjų universitetų dokumentų.

Pagrindiniai srities išskirtinumas:

1. Visi programą įgyvendinsiantys universitetai turi veikiančias akademinės, socialinės ir psichologinės paramos studentams sistemas. Ypatingas dėmesys atkreiptinas į tai, kad EHU yra išvystęs ypač lanksčią psichologinio konsultavimo sistemą, kuria gali naudotis baltarusiai studentai, patiriantys papildomų sunkumų dėl pilietinių-politinių motyvų.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Dar labiau plėtoti studentams teikiamos akademinės, finansinės, socialinės, psichologinės ir asmeninės paramos spektrą ir apimtį, ypač turint omenyje programoje suplanuotą intensyvią fizinį studentų mobilumą (keliavimą į kitą universitetą kas semestrą) ir tai, kad studentams iš Baltarusijos gali reikėti pagalbos gaunant vizas ir /ar leidimą gyventi bei konsulinės pagalbos.
2. Patikslinti, ar (jei stoja ne architektūros srities bakalauro laipsnį turintis asmuo), kandidatas gali papildomai pateikti savo straipsnius ir savo kitos neformalios mokslinės ir visuomeninės veiklos aprašymą. Atitinkamai, studentų priėmimo tvarkoje reikėtų patikslinti, ar (kaip) tokie papildomi priedai būtų vertinami.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas (pildoma tuo atveju, jeigu ekspertai teikė siūlymą programą taisyti per 10 d.)

1. Detalizuoti ir patikslinti priėmimo į studijas tvarką, etapus, kriterijus (kad ši tvarka būtų aiškiai suprantama ir skaidri pretendentams studijuoti programoje).

Aprašoma, kaip programos rengėjai įgyvendino šią ekspertų rekomendaciją per 10 d. d., pateikiamas ekspertinis atliktų pataisymų vertinimas:

Programos rengėjai pateikė išplėstą ir patikslintą studentų priėmimo tvarkos aprašą. Studentų priėmimo procedūra yra suskirstyta į šešis etapus. Studentų priėmimo komiteto sudėtis yra detalizuota. Numatyta, kad kiekvienos KVSP vykdančios institucijos atstovas Jungtinėje priėmimo komisijoje turi įvertinti stojančiųjų akademines kvalifikacijas pagal savo šalies (Čekijos, Lietuvos ir Lenkijos) nacionalinius reikalavimus. Ekspertai supranta, kad ši išlyga yra svarbi EHU, kuris Lietuvoje veikia universiteto išėivijoje statusu ir siekia pritraukti studentus iš Baltarusijos (ir Ukrainos, Sakartvelo ir pan.). Stojimo kriterijai yra aiškūs, pabrėžiama, kad didelis dėmesys skiriamas stojančiojo *portfolio*, susijusiam su turimu įdirbiu ir mokslinio-tiriamąjo pobūdžio idėjomis, kurias siekiama vystyti studijuojant KVSP. Vis tik lieka neaišku, ar (jei stoja ne architektūros srities bakalauro laipsnį turintis asmuo, o pavyzdžiui socialinius mokslus baigęs žmogus), kandidatas gali papildomai (greta ankstesnių universitetinių studijų baigimo dokumentų, anglų kalbos lygio pažymėjimų ir „tyrimo projekto“) pateikti savo straipsnius (jei tokie yra publikuoti), savo kitos „užklausinės“ mokslinės ir visuomeninės veiklos aprašymą ir pan. Atitinkamai, trūksta informacijos ar (kaip) tokie papildomi priedai būtų vertinami.

Papildyta priėmimo tvarka yra pakankamai skaidri. Stojimo tvarkos informacija yra pasiekama KVSP vykdydysiančių universitetų puslapiuose, ji būtų kas metus yra atnaujinama, priėmimo komiteto nariai yra iš visų trijų universitetų. Priėmimo komisijos sprendimai yra tvirtinami (derinami) fakulteto dekanu. Į KVSP nepatekusiems studentams yra pateikiamos priežastys dėl ko buvo priimtas toks (neigiamas) sprendimas.

2.4. STUDIJAVIMAS, STUDIJŲ PASIEKIMAI IR ABSOLVENTŲ UŽIMTUMAS

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Mokymo ir mokymosi proceso, leidžiančio atsižvelgti į studijuojančiųjų poreikius ir įgalinančių juos pasiekti numatytus studijų rezultatus, įvertinimas*

KVSP Apraše numatyti įvairūs aktyvaus mokymo metodai – paskaitos, diskusijos, seminarai, savarankiškas darbas ir darbas grupėse. Studijoms skirtas laikas yra realistiškai paskirstytas. Studijuojamų kreditų apimtys yra kiekviename semestre įvardijamos. Vis tik, kaip minėta ankstesnėse Išvadų dalyse, labiau atsižvelgiant į studijuojančiųjų poreikius, galėtų būti siūloma daugiau pasirenkamųjų dalykų ir numatoma, kaip, reikalui esant, bus „išlyginamos“ žinios ir kompetencijos, kurių gali stokoti studentai, kurie bakalauro lygmeniu nestudijavo dalykų, susijusių su vedančiosiomis šios jungtinės programos mokslo kryptimis (architektūros, sociologijos ar politikos mokslų). Apibendrinant galima teigti, kad mokymo ir mokymosi procesai yra apgalvoti ir pritaikyti studentų poreikiams.

- *Sąlygų, užtikrinančių galimybes studijuoti socialiai pažeidžiamoms grupėms bei studentams su specialiaisiais poreikiais, įvertinimas*

Iš Aprašo ir ypač po gyvo vizito akivaizdu, kad šios KVSP universitetai sudaro sąlygas studijuoti studentams iš socialiai pažeidžiamų grupių ar studentams su specialiaisiais poreikiais. Viena iš specifinių pažeidžiamų grupių, kuriai ypatingą dėmesį skiria EHU, yra politiškai persekiojami asmenys (ir jų šeimos). EHU studentams gali skirti specialią socialinę paramą (EHU turi tam skirtą specialų fondą, finansuojamą išorės donorų) ir skirti apgyvendinimą Karoliniškių viešbutyje Vilniuje. Vizito metu buvo patvirtinta, kad BUT ir UW r taip pat turi savo fondus socialinėms stipendijoms skirti.

Gyvo vizito metu (EHU) ir jame demonstruotų skaidrių peržiūroje (UW r) buvo akivaizdžiai įsitikinta, kad šiuose universitetuose yra įrengta infrastruktūra, pritaikyta studentams su judėjimo negalia.

- *Akademinių sąžiningumo, tolerancijos ir nediskriminavimo užtikrinimo politikos įgyvendinimo įvertinimas*

Visuose trijuose KVSP vykdydysiančiuose universitetuose yra tvarkos ir organizacinės struktūros, skirtos užtikrinti akademinių sąžiningumo, akademinių ir bendrosios etikos normų laikymąsi.

Plagijavimo prevencijai naudojamos kompiuterinės programos. Gyvo susitikimo metu EHU buvo plačiau diskutuota, kaip, reikalui esant, vyktų konkrečių etinių ar akademinių pažeidimų nagrinėjimas. Akcentuota, kad skundai ir apeliacijos būtų nagrinėjamos atitinkamose to universiteto instancijose, kuriame ginčo atvejis įvyko. Pastebėta, kad kai kurie nusiskundimai gali būti perduoti žodžiu studijų administravimo padalinio atstovams ir sklandžiai sprendžiami. Vis dėlto ekspertai mano, kad šios jungtinės programos atžvilgiu turėtų būti labiau detalizuotos tvarkos, kuriomis būtų labiau sinchronizuotos priemonės, skirtos kiek įmanoma tolygiai ir kokybiškai užtikrinti akademinio sąžiningumo, tolerancijos ir nediskriminavimo principų įgyvendinimą. Atitinkamai tikriausiai galėtų būti patikslintos (išplėstos) šios KVSP administratoriaus-koordinatoriaus funkcijos (iš Aprašo ekspertai supranta, kad kiekviename universitete bus atskiras šią programą koordinuojantis asmuo).

- *Apeliacijų, skundų dėl studijų proceso teikimo ir nagrinėjimo procedūrų taikymo efektyvumo krypties studijose įvertinimas.*

Apraše nurodoma, kad yra numatytos procedūros, kaip KVSP studentai visuose trijuose universitetuose gali teikti apeliacijas, jeigu nesutinka su gautu vertinimu. Visuose trijuose universitetuose reguliariai yra vykdomos studentų apklausos apie atskirų dalykų dėstymo kokybę. BUT ir UWr studentų skundus ir apeliacijas nagrinėja šių universitetų padaliniuose veikiančios komitetai. Ekspertai pasigedo EHU konkretesnės informacijos, susijusios su skundų dėl studijų proceso teikimo ir nagrinėjimo procedūromis: per kiek laiko po „atvejo“ skundas turėtų būti pateiktas, kaip (ar) apsaugomas asmens konfidencialumas, kaip paskelbiamas ir įgyvendinamas sprendimas (sankcija), kaip veikia procesas po apeliacijos ar skundo pateikimo ir pan.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. Sudarytos sąlygos priimti studijoms pažeidžiamus ar spec. poreikių turinčius studentus.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. EHU turėtų būti detalios aprašytos tvarkos, kaip studentai gali teikti tiek skundus ir apeliacijas dėl studijų proceso, tiek dėl akademinio sąžiningumo, tolerancijos ir nediskriminavimo užtikrinimo.
2. Svarstyta, kaip (jei) galėtų būti patikslintos (išplėstos) šios KVSP administratoriaus-koordinatoriaus funkcijos tokiu būdu, kad šis asmuo atliktų „vieno langelio“ funkcijas, kiekviename universitete aprėpiant studentų specialiųjų poreikių, akademinio sąžiningumo, tolerancijos ir nediskriminavimo užtikrinimo ir pan. klausimus.

2.5. DĖSTYTOJAI

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Programoje dirbančių dėstytojų skaičiaus, kvalifikacijos ir kompetencijos (mokslinės, didaktinės, profesinės) pakankamumo studijų rezultatams pasiekti įvertinimas*

Bendras KVSP teikiamų dėstytojų kompetencijų (mokslinių, didaktinių ir profesinių) rinkinys yra ypač išpūdingas architektūros srityje, taip pat solidus yra programos dėstytojų sociologinių (ypač, politinės sociologijos) kompetencijų ir įdirbio rinkinys. Politikos mokslų kryptyje dėstytojų personalas atrodo kiek silpniau.

KVSP vienija architektūros, sociologijos ir politikos mokslų bei giminingose srityse dirbančius dėstytojus. Iš pateiktų programoje numatomų dėstytojų 28 CV ir vizito metu gautų išvalgų galima teigti, kad dėstytojų korpuso kompetencijos ir įdirbis politikos mokslų srityje nėra dominuojantis, bet pakankamas. EHU pusėje šios KVSP branduolį sudaro mokslininkai su daktaro laipsniu iš humanitarinių mokslų (istorijos, filologijos) ir socialinių mokslų (ypač, sociologijos) srities, pasirengę dėstyti tokius su politikos mokslais susijusius dalykus kaip miestų politinė ekonomika, pilietinė visuomenė ir miestų raida, istorinė viešosios politikos Vidurio ir Rytų Europoje apžvalga ir pan.

Programos dėstytojų korpusas Lietuvos aukštųjų mokyklų praktikoje yra unikalus savo tarptautiškumu (galima suprasti, kad tik viena lektorė yra Lietuvos Respublikos pilietė, kiti dėstytojai yra Čekijos, Lenkijos, Baltarusijos, Vokietijos ir pan. piliečiai).

23 (iš 28) į programą įtrauktų dėstytojų turi daktaro laipsnį (dauguma – architektūros arba sociologijos kryptyse). Taip pat reikia atkreipti dėmesį į tai, kad nominaliai ir formaliai šiek tiek skiriasi, kaip trijose valstybėse (Čekijoje, Lenkijoje ir Lietuvoje), kurių universitetai siekia įgyvendinti šią KVSP, yra įvardijami ir įgyjami mokslo laipsniai. Be to, į programos dėstytojų tarpą yra įtraukta ir Vokietijoje, Baltarusijoje, Nyderlanduose, Austrijoje – taigi pagal skirtingus reikalavimus ir praktikas – mokslininko statusą pasiekusių (daktaro laipsnį įgijusių) dėstytojų. Įdėmiai peržiūrėjus KVSP teikiamų dėstytojų dosjė ir įgyvendinus gyvo vizito pokalbius su programos rengėjais ir numatomais programos dėstytojais galima identifikuoti, kad bene trečdalis jų kompetencijų rinkinyje politikos mokslų išmanymas ir patirtis yra ryškūs.

Turint omenyje aukščiau išvardintas išlygas dėl akademinių laipsnių ir titulų priskyrimo, ekspertai vertina, kad programoje dominuoja patyrę docentai ir lektoriai. Vis dėlto ekspertai pastebi, kad vertinant KVPS privalomai remiamasi Politikos mokslų krypties aprašo 31.2 punktu: „20 procentų politikos mokslų krypties antrosios studijų pakopos studijų programoje dėstančių dėstytojų turi būti profesoriai.“ Formaliai pagal pateikiamus (tame tarpe ir pagal papildomai atnaujintus dėstytojų CV, žr. dokumentas „IMS-atsakymai-2024-04-26“) nė vienas programos dėstytojas nėra profesorius. Tačiau Apraše pateikiamoje *Lentelėje 1. Programos studijų planas* (p. 9-13) „profesoriaus“ titulas nurodomas prie dviejų dėstytojų, 3-iaame semestre dėstančių UWr tris KVSP dalykus (du privalomuosius ir vieną pasirenkamąjį kursą,

apimančius 4, 5 ir 4 kreditų, viso 11 ECTS). Atitinkamai, reikėtų atnaujinti ir patikslinti šių dviejų UWr profesorių (jei Lentelėje 1 nurodyta informacija teisinga) gyvenimo aprašymus (CV).

Vis dėlto šio patikslinimo nepakaktų, kad numatomų KVSP dėstytojų tarpe susidarytų 20 proc. užimančių profesoriaus arba vyriausiojo mokslo darbuotojo pareigas. Formalų reikalavimą tenkinant, į programos dėstytojų grupę turėtų būti įtraukta daugiau profesorių, kurie perimtų dėstyti ar prisijungtų prie dėstytojų, jau numatytų dėstyti politikos mokslų krypties dalykus, taip užtikrinant, kad 20 proc. programos apimties dėsto profesoriai. Ekspertų manymu optimalu būtų, jei profesoriaus pareigas einantys dėstytojai sustiprintų būtent su politikos mokslais siejamų dalykų dėstymą (šie dalykai išvardinti čia aukščiau minėtame papildomai sudarytame dokumente „IMS-atsakymai-2024-04-26“, jo dalies 2 punkte b). Atitinkamai, reikėtų pateikti papildomai į šią KVSP įtraukiamų dėstytojų (profesorių) CV bei atnaujinti ir patikslinti Lentelėje 1 „Programos studijų planas“ pateikiamą informaciją.

Ekspertai akcentuoja, kad numatomų docentų tarpe yra bent keletas mokslininkų, kurie turi ne tik ilgą pedagoginio darbo stažą, bet ir didelį mokslinio darbo įdirbį (ypač, sociologijos ir architektūros kryptyse) ir, tikėtina, kad per keletą metų jie taps profesoriais. Taip pat reikia pabrėžti, kad daugelis KVSP dėstytojų lygia greta yra praktikuojantys specialistai (architektai, dizaineriai, projektuotojai, analitikai, projektų vadovai, teisininkai ir pan.). Beje, kaip išryškėjo gyvo susitikimo diskusijose *Zoom*, nemažai jų į programą yra įtraukti ne tik kaip dėstytojai, bet ir kaip socialiniai partneriai. Keletas dėstytojų turi ne tik akademinio, bet ir tiesioginio politinio arba administracinio darbo regiono ar miesto lygmeniu patirties. Tai ypač pasakytina apie personalą iš UWr. EHU dėstytojų tarpe taip pat yra matomi dėstytojai su politologiniu profiliu: jie publikuoja rinkimų kampanijų tema, dalyvauja projektuose, susijusiuose su demokratizacija, dėsto politinės filosofijos temomis (socialinio teisingumo, lyties aspektais), publikuoja prestižiniuose akademinuose politologiniuose žurnaluose (*Nationalities papers*), dirba politinių (pvz. atminties politikos) temų srityje (Kurapatų atminties, Francisko Skorinos paveldo ir pan.). Programoje įtraukta nemažai specialistų-praktikų (daugiausia architektų, teisininkų, nekilnojamojo turto vertinimo ekspertų ir pan.) Kaip buvo papildomai akcentuota gyvo vizito metu, EHU specifika yra ta, kad šiame universitete įdarbintų (nuolatinių) dėstytojų skaičius ir aplinkybės kinta dėl politinių dalykų, susijusių su jų kilmės šalies (Baltarusijos) režimo politika.

Vis dėlto pakartotina išvalga, jau išsakyta skyrelyje *Studijų tikslai, rezultatai ir turinys* (ten suformuluojant ir rekomendaciją), kad EHU savo viduje siektų geresnės sinergijos ir kad šios KVSP atžvilgiu giminingos MA „Viešosios politikos“ magistro programos politikos mokslų srityje sukaupta mokslinė ir ekspertinė patirtis būtų išplėtota ir pateikta ir šioje naujai inicijuojamoje magistro studijų programoje. Beje, tokiu būdu būtų pačiame EHU tikriausiai būtų atpažįstama ir daugiau politikos mokslų specialistų dėstytojų, kurie galėtų prisidėti prie šios KVSP įgyvendinimo. Atitinkamai, ekspertai paantrina savo patarimą, skirtą pirmiausiai EHU, dėl papildomų, ypač aiškių politikos mokslų specialisto profilių turinčių ir / ar aukštesnį akademinį statusą pasiekusių, politikos mokslų dėstytojų įtraukimo į šią KVSP.

Dėstytojų kompetencijų tarpdiscipliniškumą vertinant daugiausia sąsajų galima išvelgti architektūros ir bendrai pristatomų socialinių mokslų (ypač politikos sociologijos) sandūroje. Programos personalo politologinis išmanymas daugiausia išvelgiamas kaip išvestinis produktas iš sociologinių, istorinių, lingvistinių ir pan. kompetencijų.

Didaktikos srityje dėstytojai demonstruoja su architektūros, sociologijos, politikos mokslų ir vadybos išmanymu siejamą *know how*: viena vertus, tai grafinio dizaino, kartografijos ir pan. kompetencijos, o kita vertus – socialinės statistikos, kiekybinių ir kokybinių tyrimų metodų valdymas, projektų rengimas ir darbas su socialiniais partneriais.

Akivaizdūs yra dėstytojų gebėjimai dirbti su komandomis, sudarytomis iš skirtingų interesų grupių atstovų, gausi jų tarpkultūrinio bendradarbiavimo patirtis bei nuotolinio dėstymo ir konsultavimo ekspertiškumas (*Moodle, MTeams*, ypač EHU).

Dėstytojų tarpe pastebimai didelis užsienio kalbų mokėjimo spektras. Pagal pateiktus CV duomenis, tik du numatomi dėstytojai anglų k. nevaldo C1 lygiu (dominuoja C2 lygis). Daugelis dėstytojų moka ir kitą užsienio kalbą (daugiausia – vokiečių ir prancūzų). Iš tris universitetus specifiškais paverčiančių kalbų (čekų, lenkų, baltarusių-rusų-lietuvių) partnerinių universitetų lingvistinės aplinkos kalbas žino dažnas dėstytojas (tai daugiausia rusų kalba). Taip pat dėstytojų tarpe yra mokančių ukrainiečių, rumunų, olandų ir kt. kalbas.

- *Sąlygų dėstytojų kompetencijoms tobulinti įvertinimas*

Individualiuose dėstytojų CV pateikta vertingos informacijos apie jų turimas profesinių kompetencijų ugdymo ir kvalifikacijos kėlimo patirtis. Pačiame Apraše informacijos apie sąlygas dėstytojų kompetencijoms tobulinti, nors ir yra nurodyta rubrika „Dėstytojų kompetencijų tobulinimas“ (p. 47), realiai turinio tame poskyryje nėra.

Vizito metu iš EHU administracijos pavyko suprasti, kad institucija daugiausia dėmesio skiria didaktinėms dėstytojų kompetencijoms ugdyti (ypač įgyvendinant OSUN projektą su vienu JAV universitetu). Vizito metu buvo patvirtinta, kad UWr ir BUT, kaip dideli nacionaliniai universitetai, turi specialius biudžetus ir administracinius poskyrius, skirtus rengti dėstytojų inicijuojamus mokslinius ir taikomuosius projektus, jų dalyvavimą konferencijose, stažuotėse ir pan. Apraše pristatyta, kad dėstytojai aktyviai dalyvauja tarptautinėse konferencijose ir projektuose, dalyvauja mainuose ir skaito paskaitas pagal Erasmus administracijos darbuotojų ir dėstytojų mainus bei dvišalius susitarimus, vyksta į stažuotes. Pateikti dėstytojų, skaičių paskaitas įvairiose užsienio aukštojo mokslo institucijose pavyzdžiai, leidžia be išlygų teigiamai vertinti jų sukaupią patirtį dirbti daugiakultūrinėje aplinkoje.

Vis dėlto, Apraše ekspertų grupė pasigedo formalios tvarkos ir finansavimo, skirto dėstytojų pedagoginių ir mokslinių kompetencijų ugdymui ir tobulinimui ir šio institucinio lygmens rūpesčio ir atsakomybės sistemingumo. Konkrečiai, susidarė įspūdis, kad EHU su tiesioginiais akademineis interesais susijusiomis stažuotėmis, dalyvavimu konferencijose ir projektuose dėstytojai daugiausia rūpinasi patys (kaip „laisvieji agentai“). Gyvo vizito metu buvo minėta,

kad EHU skatina dėstytojų tobulinimąsi tiriamojoje mokslo veikloje, teikia paramą publikuoti mokslinius straipsnius aukštos kokybės leidiniuose, organizuoja dėstytojų mokymo ir mokslinių tyrimų įgūdžių veiklas ir teikia paramą darbui nuotoliniu būdu.

Tiek Programos apraše, tiek diskusijose gyvų susitikimų vizito EHU metu ekspertai pasigedo informacijos apie EHU esamą formalią tvarką ir finansavimą, skirtą dėstytojų profesinių pedagoginių ir mokslinių kompetencijų ugdymui.

Pagrindiniai srities išskirtinumi:

1. Programos dėstytojų korpusas Lietuvos aukštųjų mokyklų praktikoje yra unikalus savo tarptautiškumu ir tarpdiscipliniškumu.
2. Numatomų programos dėstytojų kolektyve yra tiek ilgą akademinio darbo stažą ir turtingą mokslinių tyrimų patirtį turinčių akademikų, tiek daug ir įvairiose srityse, susijusiose su miestų plėtra, praktinės patirties sukaupusių specialistų-ekspertų.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. EHU išplėtoti ir konkretizuoti institucijos tvarką ir finansinės paramos skyrimą dėstytojų mokslinėms kompetencijoms tobulinti bei mokslinių tyrimų projektų rengimui, vykdymui ir jų rezultatų publikavimui ir sklaidai.
2. Siekiant stiprinti politikos mokslų komponentą, už kurį atsakingas EHU, integruoti daugiau dėstytojų, apgynusių disertacijas politikos mokslų srityje ir atliekančių mokslinius tyrimus būtent šioje srityje.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas (pildoma tuo atveju, jeigu ekspertai teikė siūlymą programą taisyti per 10 d.)

1. Atnaujinti ir patikslinti dviejų UWr dėstytojų, kurie Aprašo Lentelėje 1 nurodomi kaip profesoriai) gyvenimo aprašymus (CV).
2. Į programos dėstytojų grupę įtraukti daugiau profesorių (ar vyriausiojo mokslo darbuotojo pareigas einančių tyrėjų), kurie perimtų dėstyti ar prisijungtų prie dėstytojų, jau numatytų dėstyti politikos mokslų krypties dalykus, taip užtikrinant, kad bent 20 proc. programos apimties dėsto profesoriai. Ekspertų manymu optimalu būtų, jei profesoriaus pareigas einantys dėstytojai sustiprintų su politikos mokslais susijusių dalykų dėstymą (šie dalykai išvardinti čia aukščiau minėtame papildomame dokumente "IMS-atsakymai-2024-04-26", jo dalies 2 punkte b). Atitinkamai, pateikti papildomai į šią KVSP įtraukiamų dėstytojų (profesorių) CV bei atnaujinti ir patikslinti Lentelėje 1 „Programos studijų planas“ pateikiamą informaciją.

Aprašoma, kaip programos rengėjai įgyvendino šias ekspertų rekomendacijas per 10 d. d., pateikiamas ekspertinis atliktų pataisymų vertinimas:

Per 10 d.d. buvo gauti patikslinimai ir papildymai, kurių turinys yra pakankamas ir įtikinamas. Konkrečiai, buvo atnaujinti ir patikslinti dviejų UWr dėstytojų, kurie Aprašo Lentelėje 1 nurodomi kaip profesoriai, gyvenimo aprašymai ir publikacijų sąrašai, įskaitant jų mokslinį-ekspertinį įdirbį 2023 m. Taip pat į KVSP, šalia dviejų minimų profesorių iš UWr (dėstysiančių 3

kursus, apimančius 13 ECTS), buvo įtraukta papildomai 1 profesorius iš BUT, kuris kuruotų 12 ECTS dalyką kartu su kitu lektoriumi; 3 profesoriai iš EHU, kartu su kitu kolega docentu dėstysiantys 3 dalykus (viso apimančius 18 ECTS) bei dar 4 profesoriai iš UWr, kurie – prisijungę prie kolegų docentų – kartu kuruotų 4 dalykus (viso apimančius 27 ECTS). Akivaizdu, kad toks KVSP dėstytojų korpuso sustiprinimas profesoriaus statusą turinčiais mokslininkais (kurių mokslinių publikacijų sąrašuose politiniai miestų plėtros aspektai yra reikšmingi) ne tik tenkina formalius reikalavimus, keliamus magistro lygmens studijų programai, bet ir didina mokslinį programos potencialą būtent politikos mokslų srityje.

2.6. STUDIJŲ MATERIALIEJI IŠTEKLIAI

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Programos fizinių, informacinių ir finansinių išteklių, leidžiančių užtikrinti efektyvų mokymosi procesą, tinkamumo ir pakankamumo įvertinimas*

Visi trys universitetai turi gerus fizinius išteklius, leidžiančius sklandžiai vykdyti mokymosi procesą. Kaip gyvo vizito į EHU metu buvo parodyta ir paaiškinta, EHU studijas vykdo tiek gyvai (patalpose Vilniaus senamiestyje ir Vilniaus Karoliniškių seniūnijoje buvusio viešbučio patalpose, pritaikytose tiek studentų apgyvendinimui, tiek ir mokymosi procesui, t. y. turinčių ir nemažai didesnių ir mažesnių auditorijų bei savarankiško darbo patalpų), tiek ir nuotoliniu būdu. Iš BUT ir UWr atstovų gyvo vizito metu pademonstruotų skaidrių ir apibūdinimo taip pat akivaizdu, kad šie universitetai turi tinkamą ir pakankamą patalpų, pritaiktų mokymuisi įvairiais formatais (įskaitant studijas, skirtas nuotoliniam darbui, architektūrinių projektų braižymui ir modeliavimui, grupinių diskusijų vedimui, stebimų eksperimentų vedimui ir pan.). UWr ir BUT yra šiai tarpdisciplininei (jungiančiai architektūros ir socialinių mokslų sritis) studijų programai papildomai pritaikytos patalpos, jos aprūpintos reikiamaisiais prietaisais ir įranga. Pažymėta, kad BUT per keletą metų išsiplės (išsikels) į naują universiteto miestelio dalį.

Įgyvendinant UWr, BUT ir EHU jungtinę programą, numatoma naudoti informacinių technologijų ir komunikacijos įrangą, IT programos, įskaitant būtinas nuotolinių studijų procesui užtikrinti bei grafiniam vaizdavimui generuoti, yra tinkama ir pakankama. Visų trijų universitetų bibliotekos turi pakankamus šaltinių fondus ir intensyviai plečia skaitmeninės informacijos išteklius.

Kaip įsitikinta vizito metu, EHU bibliotekoje, kuria turėtų naudotis programos dėstytojai ir studentai, yra pakankamai dalykinės, mokslinės literatūros, vadovėlių, metodinių leidinių, žinytų bei kitų leidinių (anglų, rusų ir kt. kalbomis). EHU biblioteka yra aprūpinta kompiuteriais su interneto ryšio prieiga prie tarptautinių mokslinių duomenų bazių, yra suteikiama ir nuotolinė prieiga, spausdinimo ir kopijavimo įranga. EHU bibliotekos patalpos yra pritaikytos asmenims su negalia (kaip ir kitos EHU patalpos). Bibliotekai vadovauja ilgametę šio darbo patirtį turinti specialistė, gerai kalbanti keletu užsienio (čia, ne lietuvių) kalbų.

Vizito metu buvo akcentuota, kad visi trys universitetai turi bendrabučius, kurie yra pritaikyti ir žmonėms su negalia. BUT ir UWri universitetai gali skirti stipendijas iš savo fondų socialiai pažeidžiamiems studentams. Socialinių stipendijų fondas ir kitos galimos finansinės paramos studentams išteklių ypač daug yra EHU, kuris veikia kaip universitetas tremtyje iš autokratinės Baltarusijos. Programos aprašo rengėjai gyvo vizito metu užsiminė apie galimus tarptautinius išorinius šios KVSP studijų finansavimo šaltinius, tačiau ši informacija nebuvo detalizuota.

- *Programos vykdymui reikalingų išteklių planavimo ir atnaujinimo įvertinimas*

KVSP apraše ir gyvo vizito metu (EHU bibliotekos vadovės ir EHU Infrastruktūros vadybininkės) buvo minima, kad poreikį dėl naujų literatūros šaltinių, reikiamos programinės ir techninės įrangos ir pan. gali išreikšti tiek Universiteto darbuotojai, tiek studentai. Visuose trijuose universitetuose informacinės sistemos yra keičiamos ir tobulinamos reguliariai.

Sugrįžtant konkrečiai prie vertinamos KVSP, ekspertai atkreipia dėmesį į tai, kas jau minėta ankstesnėje Išvadų dalyje ir akcentuoja, kad vertėtų praplėsti ir numatytų dėstyti dalykų privalomosios ir rekomenduojamos literatūros sąrašus. Atitinkamai, reikėtų užtikrinti, kad studentai turėtų prieigą prie nurodytų skaitinių (jie būtų prieinami universitetų bibliotekose popieriniu ar skaitmeniniu formatu).

Pagrindiniai srities išskirtinumi:

1. Visi trys universitetai turi gerus ir vis gerinamus ir tobulinamus (plečiamus, atnaujinamus) fizinius ir informacinius išteklius, leidžiančius užtikrinti efektyvų mokymosi procesą.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Vertėtų praplėsti ir atnaujinti kai kurių šioje KVSP numatytų dėstyti dalykų privalomosios ir rekomenduojamos literatūros sąrašus ir garantuoti prieigą prie šių išteklių.

2.7. STUDIJŲ KOKYBĖS VALDYMAS IR VIEŠINIMAS

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Studijų vidinio kokybės užtikrinimo sistemos veiksmingumo įvertinimas*

Programos apraše pateikta išsami informacija apie studijų kokybės vidinio užtikrinimo sistemas atskiruose universitetuose (ypač išsamiai aprašyta EHU sistema). Pateikta informacija rodo, kad yra sukurtos visos prielaidos vidinio kokybės užtikrinimo veiksmingumui: 1) yra numatytos už programų kokybę atsakingos institucijos (komitetai, tarybos ir pan.) ir jų atskaitomybė; 2) kokybės vertinimas yra reguliarus; 3) kokybės vertinimas grindžiamas pakankama informacija iš įvairių šaltinių. Tačiau nėra informacijos, kaip numatoma užtikrinti konkrečiai šios jungtinės programos kokybę. Šie klausimai šiek tiek aptarti Jungtinės

programos vykdymo sutartyje (5 straipsnis), kurioje numatyta, kad koordinuojanti institucija yra BUT, kuri gali siūlyti tam tikras mokymo programos revizijas. Ten pat yra numatytos kas mėnesį ir kas metus atliekamos vertinimo ataskaitos (neaišku, vis tik kam jos būtų teikiamos ir kokie duomenys juose pateikiami), taip pat numatyta, kad metinis Programos vertinimas vyktų per magistro darbo gynimus.

Vizito metu paaiškėjo, kad jungtinės programos kokybės užtikrinimo sistema dar nėra rengėjų iki galo apgalvota, nors tai planuojama padaryti iki pradedant programos vykdymą. Tačiau EHU nurodė turintis jungtinių programų vykdymo patirties – iš diskusijų galima spręsti, kad programos rengėjai supranta tiek galinčius kilti iššūkius, tiek gali pasitelkti turimą patirtį, kaip tuos iššūkius spręsti. Tuo pat metu kalbant apie spręstinas problemas daugiausia pabrėžtos organizacinio pobūdžio greitos administracinės reakcijos reikalaujančios problemos, o ne platesnės nuolatinės ir veiksmingos visos programos kokybės priežiūros problemos.

Galima Jungtinės programos kokybės užtikrinimo sistema buvo detalizuota Papildomai pateiktoje informacijoje – joje teigiama, kad už programos kokybės priežiūrą bus atsakingas Studijų programos komitetas, kurį sudarys po du atstovus iš kiekvieno programos įgyvendinime dalyvaujančio universiteto ir vienas studentų atstovas. Programos komiteto veiklą (ir kokybės priežiūros sistemas) koordinuos komiteto pirmininkas (Programos garantas) iš Brno technologijos universiteto. Taip pat nurodyta, kad programos komitetas už savo veiklą atsiskaito atitinkamoms visų trijų universitetų institucijoms. Vizito metu programos rengėjai taip pat išsakė nuostatą, kad studijų proceso metu galinčias kilti problemas geriausia yra spręsti toje institucijoje, kurioje tuo metu vyksta programos studijos, nes taip yra parankiau studentams. Nors, kaip minėta, kiekvienas universitetas turi vidines kokybės užtikrinimo sistemas, derėtų aiškiai įvardinti, kaip jos veiktų konkrečiai šios programos atveju kiekviename iš universitetų. Pvz., ar EHU, kur kiekviena programa turi kuratorių, toks kuratorius būtų ir Programos komiteto narys? Kas būtų tokio kuratoriaus analogas Vroclavo universitete, kur, sprendžiant iš pateiktos informacijos, pagrindinė atsakomybė už programų kokybės priežiūrą tenka bendra-universitetinei Švietimo kokybės komisijai? ir pan.

- *Socialinių dalininkų (studentų ir kitų suinteresuotų šalių) įtraukimo į vidinį kokybės užtikrinimą veiksmingumo įvertinimas*

Programos apraše pristatytas sąrašas socialinių dalininkų, su kuriais buvo bendradarbiauta rengiant programą. Vizito metu pokalbis su socialiniais partneriais parodė, kad socialiniai partneriai yra įsitraukę į programos rengimą, o jų informuotumas apie programos tikslus ir privalumus leidžia spręsti, jog į partnerių pasiūlymus ir rekomendacijas rengiant programą buvo atsižvelgta. Programos apraše nurodoma, kad socialiniai partneriai į programą įsitrauktų ir pradėjus ją įgyvendinti, tiek kaip konsultantai dalykų turinio klausimais (ar kaip dėstytojai), tiek užtikrinant praktikos galimybes studentams (nors kreditų praktikai Studijų programoje nenumatyta skirti, tačiau iš kai kurių dalykų aprašų galima spręsti, jog socialinių partnerių į(si)traukimas ten yra numatytas).

Iš atskirų universitetų vidinio kokybės užtikrinimo sistemų aprašymo galima spręsti, kad yra nusistovėjusios socialinių dalininkų (studentų ir kitų suinteresuotų šalių) įtraukimo sistemos, tačiau nėra informacijos, kaip planuojama socialinius dalininkus įtraukti konkrečiai į šios programos kokybės užtikrinimo sistemą. Iš Papildomai pateiktos informacijos matyti, kad į planuojamo Studijų programos komiteto sudėtį įtraukti socialinių partnerių atstovų nėra numatyta.

Dėl informacijos stokos (kurią iš dalies lemia tai, jog šie klausimai, atrodo, nėra iki galo apsvarstyti ir Programos rengėjų) sudėtinga įvertinti, kiek veiksmingai į programos kokybės vidinę priežiūrą bus įtraukti socialiniai dalininkai – čia galima pasiremti tik kitų programų vykdymo šiuose universitetuose patirtimi, kuri leidžia manyti, kad bendradarbiavimas su socialiniais dalininkais bus užtikrintas.

Pagrindiniai srities išskirtinumi:

1. Jungtinę programą vykdysiantys universitetai turi individualias, juose gerai veikiančias vidines studijų kokybės užtikrinimo sistemas.
2. Programa parengta bendradarbiaujant su socialiniais partneriais, kurie aiškiai mato šios programos svarbą ir vertę.
3. EHU turi jungtinių programų vykdymo patirties.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Bendra ir vieninga šios Jungtinės programos studijų kokybės užtikrinimo sistema nėra iki galo apgalvota – šiuo metu ji vis dar kūrimo procese. Rekomenduotina kuo skubiau sudėlioti bendrus trijų universitetų vykdomos programos kokybės priežiūros algoritmus, kad jie galėtų pradėti tinkamai veikti, kai bus planuojamas priėmimo į programą procesas, jei programa būtų akredituota.
2. Rekomenduotina detalizuoti, kaip į programos vidines kokybės užtikrinimo sistemas bus įtraukti socialiniai dalininkai, numatant įvairesnes jų įtraukimo formas, ne tik kaip konsultantų studijų dalykų turiniui ar kaip teikiančiųjų praktikos vietas.

III. REKOMENDACIJOS

Rekomendacijos, į kurias aukštoji mokykla turi atsižvelgti per 10 d. d. nuo išvadų projekto gavimo dienos:

1. Aprašą papildyti Informacija, detalizuojančia ir patikslinančia priėmimo į studijas tvarką, etapus, kriterijus (kad ši tvarka būtų aiškiai suprantama ir skaidri).
2. Atnaujinti ir patikslinti dviejų UWr dėstytojų, kurie Aprašo Lentelėje 1 nurodomi kaip profesoriai) gyvenimo aprašymus (CV).
3. Į programos dėstytojų grupę įtraukti daugiau profesorius, kurie perimtų dėstyti ar prisijungtų prie dėstytojų, jau numatytų dėstyti politikos mokslų krypties dalykus, taip užtikrinant, kad bent 20 proc. programos apimties dėsto profesoriai. Ekspertų manymu optimalu būtų, jei profesoriaus pareigas einantys dėstytojai sustiprintų su politikos mokslais susijusių dalykų dėstymą (šie dalykai išvardinti čia aukščiau minėtame papildomame dokumente "IMS-atsakymai-2024-04-26", jo dalies 2 punkte b). Atitinkamai, pateikti papildomai į šią KVSP įtraukiamų dėstytojų (profesorių) CV bei atnaujinti ir patikslinti Lentelėje 1 „Programos studijų planas“ pateikiamą informaciją.

Kitos rekomendacijos:

1. Kai kurie programos dalykai, sprendžiant iš pateikto jų aprašymo, leis pasiekti tik dalį iš jiems priskirtų studijų programos rezultatų. Rekomenduotina peržiūrėti studijų dalykų ir programos studijų rezultatų sąsajas, arba (a) papildant dalyko turinį taip, kad jis derėtų su jam priskirtais rezultatais, arba (b) nusprendus, kad dalykas nesusijęs su dabar deklaruojamais studijų rezultatais, užtikrinti, kad yra bent vienas kitas studijų dalykas, susijęs su konkrečiu rezultatu.
2. Pakoreguoti studijų programos dalykų aprašus taip, kad visuose atspindėtų numatoma taikyti vertinimo sistema, kuri vertintų ir studentų darbą semestro metu.
3. Apsvarstyti galimybę sudaryti sąlygas 2 ir 3 semestruose labiau individualizuoti studijas, pasiūlant didesnę dalykų, iš kurių studentas gali rinktis, skaičių. Taip pat apsvarstyti galimybę „Lenkų kalbos“ dalyką teikti kaip pasirenkamąjį arba kaip „fakultatyvinį“ (t. y. atsiskaitant ne egzaminu, o tik įskaita).
4. EHU peržiūrėti ir pagal galimybes papildyti dėstytojų sąstatą (ypač profesoriaus statuso dėstytojais) bei praplėsti studijų tinklą su politikos mokslais susijusiais pasirenkamaisiais dalykais iš kitų EHU įgyvendinamų studijų programų (ypač, iš politikos mokslų srityje vykdomos magistrantūros programos „Viešoji politika“).
5. Apsvarstyti į programą priimamų studentų ankstesnių žinių (čia, labiausiai politikos mokslų srityje) įvertinimo ir „išlyginimo“ galimybes, tokiu būdu garantuojant sėkmingą šios programos siekinių įgyvendinimą.
6. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad nors EHU dėstytojai yra įsitraukę į su programa susijusius projektus, tie projektai yra daugiau mokslo žinių sklaidos, nei kūrimo (pagrįsto atliktais moksliniais tyrimais) projektai, tad čia labai skatintina plėtoti empirinių mokslinių tyrimų įdirbį.

7. Patartina skirti daugiau dėmesio ir pastangų kompleksiniams moksliniams tyrimams (siekiantiems ne tik mokslo rezultatų sklaidos bei piliečių švietimo, bet ir generuojantiems bei analizuojantiems empirinius duomenis), kurių projektuose, tikėtina, susijungtų trijų partnerinių universitetų mokslininkų pajėgos.
8. Dar labiau plėtoti studentams teikiamos akademinės, finansinės, socialinės, psichologinės ir asmeninės paramos spektrą ir apimtį, ypač turint omenyje programoje suplanuotą intensyvią fizinį studentų mobilumą (keliavimą į kitą universitetą kas semestrą) ir tai, kad studentams iš Baltarusijos gali reikėti pagalbos gaunant vizas ir /ar leidimą gyventi bei konsulinės pagalbos.
9. Patikslinti, ar (jei stoja ne architektūros srities bakalauro laipsnį turintis asmuo), kandidatas gali papildomai pateikti savo straipsnius ir savo kitos neformalios mokslinės ir visuomeninės veiklos aprašymą. Atitinkamai, studentų priėmimo tvarkoje reikėtų patikslinti, ar (kaip) tokie papildomi priedai būtų vertinami.
10. EHU turėtų būti detalios aprašytos tvarkos, kaip studentai gali teikti tiek skundus ir apeliacijas dėl studijų proceso, tiek dėl akademinio sąžiningumo, tolerancijos ir nediskriminavimo užtikrinimo.
11. Svarstyti, kaip (jei) galėtų būti patikslintos (išplėstos) šios KVSP administratoriaus-koordinatoriaus funkcijos tokiu būdu, kad šis asmuo atliktų „vieno langelio“ funkcijas, kiekviename universitete aprėpiant studentų specialiųjų poreikių, akademinio sąžiningumo, tolerancijos ir nediskriminavimo užtikrinimo ir pan. klausimus.
12. EHU išplėtoti ir konkretizuoti institucijos tvarką ir finansinės paramos skyrimą dėstytojų mokslinėms kompetencijoms tobulinti bei mokslinių tyrimų projektų rengimui, vykdymui ir jų rezultatų publikavimui ir sklaidai.
13. Siekiant stiprinti politikos mokslų komponentą, už kurį atsakingas EHU, integruoti daugiau dėstytojų, apgynusių disertacijas politikos mokslų srityje ir atliekančių mokslinius tyrimus būtent šioje srityje.
14. Vertėtų praplėsti ir atnaujinti kai kurių šioje KVSP numatytų dėstyti dalykų privalomosios ir rekomenduojamos literatūros sąrašus ir garantuoti prieigą prie šių išteklių.
15. Bendra ir vieninga šios Jungtinės programos studijų kokybės užtikrinimo sistema nėra iki galo apgalvota – šiuo metu ji vis dar kūrimo procese. Rekomenduotina kuo skubiau sudėlioti bendrus trijų universitetų vykdomos programos kokybės priežiūros algoritmus, kad jie galėtų pradėti tinkamai veikti, kai bus planuojamas priėmimo į programą procesas, jei programa būtų akredituota.
16. Rekomenduotina detalizuoti, kaip į programos vidines kokybės užtikrinimo sistemas bus įtraukti socialiniai dalininkai, numatant įvairesnes jų įtraukimo formas, ne tik kaip konsultantų studijų dalykų turiniui ar kaip teikiančiųjų praktikos vietas.

IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Europos humanitarinio universiteto ketinama vykdyti studijų programa *Integruotos miesto studijos* vertinama **teigiamai**.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Studijų tikslai, rezultatai ir turinys	3
2	Mokslo (meno) ir studijų veiklos sąsajos	3
3	Studentų priėmimas ir parama	3
4	Studijavimas, studijų pasiekimais ir absolventų užimtumas	3
5	Dėstytojai	3
6	Studijų materialieji ištekliai	4
7	Studijų kokybės valdymas ir viešinimas	2
	Iš viso:	21

1-Nepatenkinamai (sritis netenkina minimalių reikalavimų, yra esminių trūkumų, dėl kurių krypties studijos negali būti vykdomos)

2-Patenkinamai (sritis tenkina minimalius reikalavimus, yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

3-Gerai (sritis plėtojama sistemiškai, be esminių trūkumų)

4-Labai gerai (sritis vertinama labai gerai nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje, be jokių trūkumų)

5-Išskirtinės kokybės (sritis vertinama išskirtinai gerai nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje)

Ekspertų grupės vadovas:
Prof. dr. Irmina Matonytė

(parašas)